

GODS UITSTEL VAN HET OORDEEL, DIKWIJLS MISBRUIKT

VERHANDELING OVER PREDIKER 8:11

*Omdat niet haastiglijk het oordeel over de boze daad geschiedt,
daarom is het hart van de kinderen der mensen in hen vol om kwaad te doen.*

Thomas Boston

Door

THOMAS BOSTON

Thomas Boston Sr. geboren Duns, 17 maart 1676; bevestigd als predikant 21 september 1699 te Simprin; 1 mei 1707 te Ettrick; overleden aldaar 20 mei 1732.

Gods uitstel in het uitvoeren van het oordeel der verdoemenis van onbekeerde mensen, dikwijls jammerlijk door hen misbruikt

Enkele preken gedaan te Ettrick in de zomer van 1728.

"Omdat niet haastiglijk het oordeel over de boze daad geschiedt, daarom is het hart van de kinderen der mensen in hen vol om kwaad te doen." Prediker 8:11.

Dit boek de *Prediker* is op een bijzondere wijze een boek over de Voorzienigheid, waarin Salomo zijn opmerkingen meedeelt over verscheidene omstandigheden. Het zijn onderwerpen waarover geleerde en Godvrezende mensen verlegen zijn geweest omtrent de vraag, hoe verschillende gevallen zijn overeen te brengen met het wezen en de eigenschappen van God. Doch er zijn geen tegenstrijdigheden. Alle raadsels zullen ten laatste opgelost worden.

Salomo had gezien dat sommigen op hoge plaatsen gezet waren tot hun verderf; dat zij tot heersers gesteld waren over anderen tot hun eigen verwoesting, door hun eigen begeerlijkheden te voeden en zo hun eigen oordeel verzwaaarden. Hij had waargenomen dat velen voorspoedig leefden in hun goddeloosheid, met eer stierven en met pracht begraven werden. Al deze verborgenheden worden in onze tekst verklaard, waarin de Prediker zegt, dat uitstel geen pardon is.

In onze tekstwoorden vinden wij:

1. Gods geduld en verdraagzaamheid jegens goddeloze zondaren, want hij zegt: *Dat het oordeel niet haastiglijk over de boze daad geschiedt.*

(1.) Het blijkt dat het vonnis over de goddelozen nog niet wordt uitgevoerd. Maar er is een rechtvaardig vonnis uitgesproken over alle boze werken en over alle werkers van ongerechtigheid, vanwege hun zonden. Volgens de Hebreeuwse tekst betekent het woord *'zij die het kwade doen'*. Daarmee wordt een onbekeerde levenswandel bedoeld. Dit leert Johannes in 1 Joh. 3:8, 9: *Die de zonde doet, is uit den duivel, want de duivel zondigt van den beginne. Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken des duivels verbreken zou. Een iegelijk die uit God geboren is, die doet de zonde niet; want Zijn zaad blijft in hem; en hij kan niet zondigen, want hij is uit God geboren.* Zie het vonnis in Rom. 2:9: *Verdrukking en benauwdheid over alle ziel des mensen die het kwade werkt.*

(2.) De uitvoering van het oordeel wordt dikwijls uitgesteld, het wordt niet spoedig voltrokken. Hoewel het woord uit de mond van de Rechter uitgegaan is, wordt de slag niet dadelijk toegebracht. God spaart de zondaar een tijd met een heilig doel.

(3.) In de tekst wordt gezegd dat, ofschoon de uitvoering van het oordeel niet haastig plaats heeft, het toch zeker is, tenzij het vonnis wordt herzien en genade wordt verkregen.

2. De zondaren maken misbruik van het geduld hetwelk God met hen oefent. *"Daarom is het hart van de kinderen der mensen in hen vol om kwaad te doen."* Omdat het vonnis niet haastig wordt uitgevoerd, menen zij dat het nooit zal uitgevoerd worden, en daarom geven zij zichzelf de losse toom. *"Hun hart is in hen vol om kwaad te doen."* Zij menen dat de Voorzienigheid hun vrijheid geeft, en hen in hun loop niet tegenhoudt en hen niet neerslaat. Daarom gaan ze verder in hun zondige weg. Omdat zij niet gestraft worden houden zij aan in hun zondig leven; zodat zij voortdrijven als een schip, met volle zeilen door de harde wind gedreven.

Er kunnen volgens deze uitleg van de tekst drie leringen getrokken worden.

- I. *In het hof des hemels is een vonnis geveld en het staat vast tegen onbekeerde mensen en kwaaddoeners, hoe rustig zij daaronder ook voor een tijd mogen leven.*
- II. *De Heere komt dikwijls niet haastig tot uitvoer van het vonnis tegen onbekeerde en goddeloze mensen, maar Hij stelt het voor een tijd uit.*
- III. *Gods uitstel van de uitvoering wordt dikwijls jammerlijk misbruikt door zondaren, zodat hun harten vol zijn om kwaad te doen en zij hoe langer hoe erger zondigen.*

Ik zal deze drie leerstellingen in volgorde verhandelen.

LEERSTELLING I.

In het hof des hemels is een vonnis geveld en het staat vast tegen onbekeerde mensen, kwaaddoeners en werkers der ongerechtigheid, hoe rustig zij daaronder ook voor een tijd mogen leven.

In het verhandelen van deze leerstelling zal ik:

Ten eerste aantonen dat in het hof des hemels een vonnis is uitgesproken over onbekeerde mensen, werkers van het kwaad.

Ten tweede, de aard van dit vonnis verklaren.

Ten derde, een praktisch gebruik maken van het onderwerp.

Ten eerste zal ik aantonen dat in het hof des hemels een vonnis is uitgesproken over onbekeerde mensen, werkers van het kwaad.

1. Zij zijn reeds geoordeeld en veroordeeld door God. "Die niet gelooft is reeds veroordeeld, dewijl hij niet heeft geloofd in de naam van de eniggeboren Zoon van God," Joh. 3:18. Goddeloze mensen, kwaaddoeners, zijn ongelovigen. En daar zij ongelovigen zijn missen zij de weldaad van vergeving door Christus. Zo zijn zij onder de veroordeling van de wet wegens hun boze werken. Want wie door het evangelie niet wordt vrijgesproken, wordt door de wet veroordeeld.

2. Alleen zij die in Christus zijn, worden niet veroordeeld. En hun vrijspraak van het oordeel wordt gelijktijdig geschonken met hun geloof. "Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn," Rom. 8:1. Maar kwaaddoeners zijn niet in Christus. Indien zij in Christus waren zo zouden zij nieuwe schepselen zijn. "Zo dan, indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel, " 2 Kor. 5:17. Doch zo zij niet in Hem zijn liggen zij nog onder het oordeel.

3. Zij zijn in een staat des doods, dood in zonden. Zij die zedelijk dood zijn in zonden, zijnde zonder een beginsel van geestelijk leven zijn ook wettelijk dood. Zij zijn onder de wet daar die het vonnis des doods over hen uitspreekt. Daarom worden zij kinderen des toorns genoemd.

4. De macht die satan over hen heeft, bewijst dat. Zij zijn ingesloten gevangen, gebonden aan handen en voeten. Satan is de cipier van de gevangenis en zij zijn onder zijn macht. Wat geeft hem de macht over hen, anders dan dat zij volgens de wet veroordeeld zijn? Laat het vonnis herzien worden, zo zullen zij niet langer onder zijn macht zijn. "De prikkel des doods is de zonde en de kracht der zonde is de wet," 1 Kor. 15:56.

5. De geest van dienstbaarheid getuigt van deze waarheid, zodat de zondaar overtuigd wordt dat hij onder het vonnis des doods ligt en dat hij om gered te worden vergeving nodig heeft. Dit getuigenis is waar, want het is het getuigenis van de Geest van God, waardoor Hij zondaars brengt tot een gezicht van de noodzakelijkheid van Christus.

Ten tweede. Om de aard van dat vonnis te verklaren, overwegen wij verder:

1. Elk kwaad werk is een verbreking van Gods wet, en elke zondige gedachte, woord of daad is een kwaad werk. "Een iegelijk die de zonde doet, die doet ook de ongerechtigheid; want de zonde is de ongerechtigheid," 1 Joh. 3:4. Niemand is heer over zichzelf maar hij is verantwoordelijk voor God over iedere daad van zijn leven. En schuldig zijnde is hij onderhevig aan wraak en onder de vloek, indien hij geen deel heeft aan Christus. Maar als hij in Christus is, is hij onderhevig aan tijdelijke kastijdingen. Zo zijn alle goddelozen, allen die kwaad doen, onderhevig aan de vloek vanwege hun zonden.

2. De wet is de beschuldiger, die de zondaar aanklaagt wegens opstand tegen God en die daarvoor wraak eist. Elk gebod dat door de zondaar verbroken wordt beschuldigt hem voor God. Zo dikwijls als hij de wet verbreekt, zo menigmaal wordt er een aanklacht tegen hem ingebracht. En hoewel de overtredingen meerder zijn dan dat men ze tellen kan en veel zonden niet bij de mensen bekend zijn, zijn ze toch alle bekend bij een alwetend God.

3. God is de Rechter Die oordeelt en het vonnis tegen de schuldige velt. Hij is een Rechter Die niet door listen kan bedrogen worden. Niemand kan Hem verblinden of omkopen. Zijn vonnis, hoewel het gestreng is, is altijd rechtvaardig. Van Zijn vonnis kan geen hoger beroep aangetekend worden, want er is niemand boven de allerhoogste God. Alleen dit, zolang de zondaar in deze wereld is, kan hij toegang tot Christus verkrijgen tot vergeving van zijn zonden.

4. Het vonnis is een vonnis des doods. Dood in al zijn omvang, wat alle ellenden van ziel en lichaam inhoudt. De eeuwige dood, waarin de worm niet sterft en het vuur niet uitgeblust wordt. Een vonnis door mensen uitgesproken betekent in het ergste geval de lichamelijke dood. Maar het vonnis dat door God geveld wordt veroordeelt de ziel om eeuwig te sterven. De reden is, de oneindige waardigheid van de Goddelijke Majesteit die door de zonde beledigd is.

5. De gronden waarop dit strenge vonnis wordt uitgesproken, zijn de overtredingen van Gods heilige wet. "Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen," Gal. 3:10. De heilige wet is een afschrift van de zuiverheid der Goddelijke natuur; God heeft daarin Zijn eigen beeld geschreven. De zondaar doet wat hij kan om dat beeld te schenden door de wet te vertreden. Maar God wil de wet heerlijk maken en wil haar eer handhaven, zij het in de verdelging van de overtreder.

In het bijzonder zijn het de volgende zonden die oorzaken zijn van het rechtvaardige vonnis:

- (1.) De zonde van onze *natuur*, de toegerekende zonde en de inwonende zonde, die verdorven gesteldheid van de ziel die de gevallen mens eigen is, waardoor wij geneigd zijn tot alle kwaad en afkerig van alle goed. Om die reden komen wij in de wereld onder het vonnis des doods. Evenals slangen en adders die de mensen proberen te doden zodra zij ze zien, vanwege hun vergiftige natuur, zo zijn ook de mensen voor het oog van God, walgelijk vanwege hun oorspronkelijke zonde, en daardoor zijn zij voorwerpen alleen geschikt om verdelgd te worden.
- (2.) De zonden van het *hart* zijn ook oorzaak van het rechtvaardige vonnis. De hartszonden liggen niet open voor het menselijk oordeel. Maar hoe kunnen zij het oordeel van God ontlopen voor Wiens alziend oog ons hart even goed open ligt als ons leven? Hij ziet de verdorvenheid die in de witgepleisterde graven is en Hij spreekt Zijn vonnis uit over de begeerlijkheden van hebzucht, onreinheid, nijd, wraak en dergelijke, die in het hart branden zowel als dat zij de wandel besmetten.
- (3.) Wij hebben ook *de zonden van de tong* te noemen. De tong is een kanaal waardoor het hart veel van zijn aangeboren verdorvenheid uitlaat, waardoor God beledigd wordt. De tong spot, spreekt kwaad en verhindert een geestelijk gesprek

en staat de godsdienst tegen. Zij smaadt onze nabuur door schimpen, verwijten en liegen. Al deze zonden zijn oorzaak waarom de rijke man ons wordt voorgesteld als zoekende water om zijn tong te verkoelen.

- (4.) De zonden van ons *leven*, boze daden, hetzij van strijd tegen God, hetzij van onrecht jegens onze naasten, hetzij van toegeven aan onszelf. Niets daarvan zal ontkomen aan het oordeel van God, hoe sluw die daden ook worden gepleegd of met welke mooie kleuren zij ook beschilderd zijn. "Want God zal ieder werk in het gericht brengen met al wat verborgen is hetzij goed of hetzij kwaad," Pred. 12:14. Zondaren mogen ze vergeten en ze mogen uit hun geheugen raken, maar "De Heere heeft gezworen bij Jacobs heerlijkheid, zo Ik al hun werken in eeuwigheid zal vergeten" Amos 8:7.
- (5.) Er zal een oordeel gaan over het *nalaten van de plichten*. De mensen zullen een vonnis tegen zich horen, uitgesproken door een rechtvaardig God, niet alleen vanwege het kwaad dat zij gedaan hebben, maar ook vanwege het goede hetwelk zij hadden moeten doen, maar niet gedaan hebben. De mens die zijn talent verborgen had en er geen gebruik van maakte voor God, werd uitgeworpen in de buitenste duisternis. Matth. 25.
- A. Dit vonnis tegen de goddelozen wordt openlijk in het Woord afgekondigd: "Maar dengenen die twistgierig zijn en die der waarheid ongehoorzaam doch der ongerechtigheid gehoorzaam zijn, zal vervolgenheid en toorn vergolden worden; verdrukking en benauwdheid over alle ziel des mensen die het kwade werkt," Rom. 2:8, 9. God spreekt van de hemel tot de mensen: *Ziet toe dat gij Dien Die spreekt niet verwerpt*, Hebr. 12:25, met geen hoorbare stem in de wolken, maar door de stem van het geschreven woord, 2 Kon. 22:19, vergeleken met vers 11. "Het geschiedde nu als de koning de woorden des wetboeks hoorde, dat hij zijn klederen scheurde."
- B. Dat vonnis is ook in Gods Woord beschreven: "Ten dage als gij daarvan eet zult gij de dood sterven," Gen. 2:17. "De ziel die zondigt, die zal sterven," Ezech. 18:4. De Schrift is het verslag van het hof des hemels, waarin de goddelozen hun oordeel kunnen lezen en het vonnis dat over hen uitgesproken is kunnen vernemen. En dat is zeker één van de redenen waarom in onze dagen geen acht geslagen wordt op Gods Woord, want daarin lezen wij dat "de toorn Gods wordt geopenbaard van de hemel over alle goddeloosheid en ongerechtigheid der mensen, als die de waarheid in ongerechtigheid ten onder houden," Rom. 1:18. Achab haatte Micha, omdat hij nooit iets goeds over hem sprak. De Schrift spreekt nooit iets goeds over een mens die vast houdt aan zijn begeerlijkheden en die van zijn beminde vrijheid in het zondigen geen afscheid wil nemen. En daarom haat of versmaadt hij het Woord.
- C. Soms wordt de mens heimelijk in zijn consciëntie gewaarschuwd, 1 Joh. 3:20. Het geweten is een afgevaardigde van God in de mens en wanneer zijn verdorvenheid hem drijft tot het doen van een kwaad werk en hij het goed wil praten nadat hij het gedaan heeft zodat hij zijn zonde verdedigt, dan zal zijn geweten vanuit de heilige wet hem en zijn zonde veroordelen. En wanneer het geweten ontwaakt dan zal in het binnenste van de mens het vonnis worden uitgeroepen zodat het hem met de grootste schrik zal vervullen.
- D. In de laatste dag zal het vonnis openlijk worden uitgesproken in tegenwoordigheid van de hele wereld. "Dan zal Hij zeggen ook tot degenen die ter linkerhand zijn: Gaat weg van Mij gij vervloekten, in het eeuwige vuur dat den duivel en zijn engelen bereid is," Matth. 25:41. Daaruit is te besluiten dat zij reeds vervloekt en veroordeeld waren vóór de plechtige openbaarmaking van het vonnis tegen hen.

Want niemand zal daar veroordeeld worden, dan alleen zij die in dit leven reeds veroordeeld waren.

- E. Evenwel is de *tijd van de uitvoering* van het vonnis nog niet aan de zondaar bekend gemaakt. De Heere houdt de tijd geheim, opdat zondaren niet zullen durven wagen nog één ogenblik in een veroordeelde staat verder te leven. Doch daar zij niet weten of het een volgend ogenblik zal worden uitgevoerd, mogen zij het zoeken om verzoening niet één ogenblik uitstellen.

Ten derde, een praktikaal gebruik.

EERSTE gebruik *tot onderwijzing*.

1. Leert hieruit, dat de staat van ieder goddeloos mens, van iedere werker van ongerechtigheid en van alle ongelovigen, een ellendige staat is, daar zij onder het oordeel liggen. Zij zijn even zeker onder een vonnis des doods als ooit enige overtreders van Gods wet was. "Die niet gelooft is alreeds veroordeeld, dewijl hij niet heeft geloofd in de naam van de eniggeboren Zoon van God," Joh. 3:18. Denkt erom, gij jonge en oude goddeloze mensen, hoewel het vonnis tegen u nog niet is *uitgevoerd*, het toch is *uitgesproken*. Ziet in uw Bijbel en leest het.

2. Hoewel God in de hemel zwijgt, hoewel zondaars op aarde Hem vergeten en beledigen, zo is Hij toch geen ledig aanschouwer van hun weg en van hun wandel. "Deze dingen doet gij en Ik zwijg; gij meent dat Ik ten enenmale ben gelijk gij; Ik zal u straffen en zal het ordelijk voor uw ogen stellen," Ps. 50:21. Hij heeft hen gevonnist en "ziet dat hun dag komt," Ps. 37:13. Zij hebben hun zondedag, maar God ziet de gerichtsdag of de dag van afrekening over hen komen, wanneer zij belast zullen worden met elke zonde die zij gedaan hebben. "Weet dat God om al deze dingen u zal doen komen voor het gericht," Pred. 11:9. Zij lachen om de kwade dag omdat zij hem niet zien komen. Doch, "Die in de hemel woont zal lachen, de Heere zal ze bespotten" want Hij ziet dat die dag komt. Zijn dag zal komen wanneer de hunne voorbij is. "Dan zal Hij tot hen spreken in Zijn toorn en in Zijn grimmigheid zal Hij hen verschrikken," Psalm 2.

3. Is het niet vreemd dat de wereld vervuld is met mensen die in hun begeerlijkheid leven en in hun goddeloze wandel? Wanneer u een gevangenis bezocht die vol is van veroordeelde mensen, zult u het droevig maar niet vreemd vinden, de ijzeren ketenen aan alle kanten te horen rammelen. Deze wereld is zo'n plaats, bevolkt door veroordeelde mensen. Ongedode lusten zijn hun ketenen en dat is de oorzaak waarom de oprecht gelovigen uit elke hoek de ketenen horen rammelen. En de cipier, de duivel, is in hun midden.

4. Geen wonder dat de meeste mensen hun leven liefhebben omdat zij niet genegen zijn het voor een ander te verruilen. "Maar Gij o God! zult die doen nederdalen in de put des verderfs," Ps. 55:24. De gevangenis is een afschrikwekkende plaats voor veroordeelde mensen, maar zij is dat nog veel meer voor mensen die er uit komen om naar de plaats van executie gebracht te worden. De dood brengt de uitvoering van het vonnis.

TWEEDE gebruik, tot zelfonderzoek. Onderzoek of het vonnis tegen u nog openstaat, of dat het herzien is en gij gerechtvaardigd zijt. Overweeg dan de volgende zaken.

1. Eén ding is zeker en wel dit, dat eens het vonnis over u werd uitgesproken, want "wij waren van nature kinderen des toorns gelijk ook de anderen," Efeze 2:3. "Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen," Gal. 3:10. Zo lezen wij in Rom. 3:19 "Wij weten dat al wat de wet zegt, zij dat spreekt tot degenen die onder de wet zijn, opdat alle mond gestopt worde en de gehele wereld voor God verdoemelijk zij." Nu, welke weg bent u ingeslagen om

van dit vonnis ontheven te worden? En indien dat uw begeerte was, hebt u ze ook gekregen?

2. Zoals uw staat in dit leven is, veroordeeld of gerechtvaardigd, zo zal er ook over u geoordeeld worden in de dood en het oordeel. "Alles wat uw hand vindt om te doen, doe dat met uw macht; want daar is geen werk, noch verzinning, noch wijsheid in het graf waar gij heengaat," Pred. 9:10. Nu is er nog mogelijkheid van verzoening maar wanneer de dood komt zal er in eeuwigheid geen toegang meer zijn.

3. Mensen zijn geneigd zich in dit opzicht te vergissen. Velen spreken een vrijspraak uit over zichzelf, waaraan God nooit Zijn zegel zal hechten. Christus zei tot zulken: "Gij zijt het die uzelf rechtvaardigt voor de mensen, maar God kent uw harten; want wat hoog is onder de mensen is een gruwel voor God," Lukas 16:15. "Hij voedt zich met as, het bedrogen hart heeft hem terzijde afgeleid, zodat hij zijn ziel niet redden kan," Jes. 44:20. De dwaze maagden meenden dat zij met de Bruidegom bevriend waren, maar Hij sloot de deur voor haar als voor Zijn vijanden.

4. Een vergissing hierin is onherstelbaar. Daardoor laat de mens de tijd om vergeving te verkrijgen ongebruikt voorbijgaan. De olie voor de lamp mocht nog verkregen zijn zo de dwaze maagden tijdig hadden bemerkt dat zij ze misten. Het zal een verwoestende ontsteltenis over hen brengen. Dromende van vrede zullen zij ontwaken door het gedruis van een eeuwige oorlog.

Om uzelf te onderzoeken zullen wij u enkele kenmerken geven.

Kenteken 1. Zij die zichzelf nooit in een veroordeelde staat zagen zijn tot op heden onder het oordeel. Want zij zijn vreemdelingen van het eerste werk van de Heilige Geest, de overtuiging van zonden. "Zo dan, de wet is onze tuchtmeester geweest tot Christus, opdat wij uit het geloof zouden gerechtvaardigd werden," Gal. 3:24. Zij die nooit op de school der wet geweest zijn om te leren dat zij vervloekte en veroordeelde zondaars van nature zijn, die Zijn geen discipelen van Christus.

Kenteken 2. Alleen zij zijn vrijgesproken, die tot Christus toevlucht genomen hebben in het verbond der genade, nadat zij hebben ingestemd met het veroordelend vonnis van de wet over hen en als veroordeelden zijn gekomen tot de gerechtigheid die door Hem is verworven, die hen werd aangeboden en die zij hebben aangenomen. Daarom zegt de apostel: "Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus wil schade geacht. Ja gewis, ik acht ook alle dingen schade te zijn om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus mijn Heere, om Wiens wille ik al die dingen schade gerekend heb en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen," Filip. 3:7, 8. Zij gaan niet verder in besluiteloosheid en uitstel, maar zij laten het vertrouwen op zichzelf, het vertrouwen op de wet en het vertrouwen op het schepsel varen en nemen de toevlucht tot Christus als hun enige Schuilplaats terwijl zij het anker op de belofte van het evangelie werpen.

Kenteken 3. Indien de veroordelende kracht van de zonde is weggenomen, dan is ook de heersende macht van de zonde gebroken. "Want de zonde zal over u niet heersen; want gij zijt niet onder de wet maar onder de genade," Rom. 6:14. Wanneer de veroordeelde mens vergeving krijgt wordt hij ontslagen uit de ketenen en uit de gevangenis en van de macht van de gevangenvaarder. De ketenen van heersende lusten die gij in u kunt horen rammelen zijn bewijzen dat gij nog een veroordeeld mens zijt. Maar het is anders met begenadigde mensen. "Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen maar naar de Geest. Want de wet des Geestes des levens in Christus heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods," Rom. 8:1, 2. Gij zijt gerechtvaardigd indien gij zijt afgewassen. "Dit waart gij sommigen; maar gij zijt afgewassen, maar gij zijt geheiligd,

maar gij zijt gerechtvaardigd, in de naam van de Heere Jezus en door de Geest onzes Gods," 1 Kor. 6:11.

Kenteken 4. Als het vonnis is opgeheven zult u gewoonlijk een tere consciëntie hebben ten opzichte van plicht, verzoeken, zonde en van alle ongerechtigheid. Daarom kon Paulus zeggen: "Hierin oefen ik mijzelf, om altijd een onergerlijk geweten te hebben bij God en de mensen," Hand. 24:16. De mens die onder het vonnis des doods, vergeving heeft gekregen, zal vrezende weer in dezelfde strik te vallen. Dit was de praktijk van Hiskia: "Zie, in vrede is mij de bitterheid bitter geweest; maar Gij hebt mijn ziel liefelijk omhelsd, dat zij in de groeve der vertering niet kwam; want Gij hebt al mijn zonden achter Uw rug geworpen," Jes. 38:17. Mensen die pardon hebben gekregen kunnen in ontederheid vallen, maar onteder te leven is een zwart merk van onwedergeborenen.

5. De vruchten van het geloof in een heilig leven, volgen op het intrekken van het vonnis. Wij worden gerechtvaardigd door het geloof zonder de werken. Maar het geloof hetwelk rechtvaardigt brengt goede werken voort. Daarom lezen wij in Hand. 15:9 "Hebbende hun harten gereinigd door het geloof. Wanneer de vloek is ingetrokken zullen de vruchten des Geestes in de ziel opspringen, welke zijn: "Liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, matigheid. Tegen de zodanigen is de wet niet," Gal. 5:22, 23. De apostel Jacobus toont aan dat geloof hetwelk niet gepaard gaat met de vruchten van heiligheid, niet het ware geloof is.

Nu, indien het vonnis dat over u was uitgesproken, ingetrokken is:

1. Heb dan de Heere lief, Die uit vrije gunst u vergeving schonk, in plaats van u te verderven. Zo deed de vrouw van wie de Heere zegt dat zij veel heeft liefgehad omdat haar veel vergeven was. Herinner u de dag waarop gij uzelf veroordeelde en de wet u voor de Heere veroordeelde en Hij zei: "Verlos hem, dat hij in het verderf niet neerdale. Ik heb verzoening gevonden," Job. 33:24.
2. Heb medelijden en wees bezorgd over hen die nog onder de vloek zijn, waarvan u verlost zijt. Het is een slecht teken als u geen medelijden hebt of niet bezorgd zijt over zondaren om tot hun zaligheid werkzaam te zijn. Het is meer een bewijs van hoogmoed dan van leven in de genade.
3. Laat uw wandel nederig en teer zijn. Het gedenken aan het vonnis des doods hetwelk eens op u lag, moet u vernederen zolang u leeft. U, die uw leven verschuldigd zijt aan een vergevend God, zult het nadeel ondervinden als u hoogmoedig en hooggevoelend zijt. Houd u verre van die dodelijke strik. Een vergevend God heeft gezegd: "Ga heen en zondig niet meer," Joh. 8:11.
4. Draag uw moeiten en beproevingen geduldig in de wereld. Uw leven was verbeurd en dat is nu veilig door genade. "Wat klaagt dan een levendig mens? Wij beleven de dagen waarin de Heere schijnt op te staan om tegen dit geslacht te getuigen door algemene rampen over ons land te brengen. Doch aanvaard dankbaar wat u daarvan ten deel valt, overwegende dat het vonnis tegen uw ziel is ingetrokken. Indien het zaad onder de aardkluit verrot en de beesten des velds sterven onder de slagen, kus dan de roede en wees dankbaar dat de uitvoering van het vonnis u niet heeft getroffen.
5. Tenslotte, wees altijd bereid om te vergeven. "Maar zijt jegens elkander goedertieren, barmhartig, vergevende elkander, gelijkterwijls ook God in Christus ulieden vergeven heeft," Ef. 4:32. De Zaligmaker die vergeving van zonden heeft aangebracht, heeft ons onder de verplichting gebracht onze vijanden lief te hebben. De bittere, wraakgierige geest getuigt tegen ons dat onze zonden niet vergeven

zijn. "Maar indien gij den mensen hun misdaden niet vergeeft, zo zal ook Uw Vader uw misdaden niet vergeven," Matth. 6:15.

Maar als u behoort bij hen tegen wie het vonnis in het hof des hemels nog openstaat, neem dan de zaak ter harte en beschouw het als een zeer ernstig geval, zoals het waarlijk is, ernstig genoeg om er tranen van bloed over te schreien.

Ik ga verder tot het volgend gebruik.

DERDE gebruik, van beklag.

Wij moeten hier klagen over het geval van iedere vreemdeling van God, over ieder natuurlijk mens. De staat van iemand die verkeert onder het vonnis des doods is diep te betreuren. O onheilig zondaar, hoe gerust u ook leeft, Gods wet veroordeelt u en u ligt onder het vonnis van de eeuwige dood. "Die den Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op Hem," Joh. 3:36. Zie de ernst van uw toestand in deze spiegel.

1. U hebt, als een veroordeeld persoon, uw verbondsrecht op al het geschapene verbeurd. Of u veel of weinig in de wereld bezit, het is een droevig recht dat u er op hebt. Het is niet meer dan een recht in de voorzienigheid, zoals een veroordeeld mens heeft op zijn voedsel totdat de dag van het vonnis komt. Daarom: "Het weinige dat de rechtvaardige heeft is beter dan de overvloed veler goddelozen." Dat is alle voldoening die u er in kunt vinden.

2. God is uw Vijand, welke vrienden u ook mag hebben, Joh. 3:36. God heeft een vijandschap tegen u krachtens Zijn wet, zoals een rechtvaardig rechter tegen een veroordeeld mens. U kunt geen gemeenschap met God hebben. "Zullen twee tezamen wandelen, tenzij zij bijeengekomen zijn?" Amos 3:3. Alle troostende omgang tussen God en uw ziel wordt opgezwolgen door de golfstroom van uw veroordeelde staat. Er kan geen vrede tussen God en u zijn. Om te zinspelen op het gesprek tussen Joram en Jehu "Het geschiedde nu als Joram Jehu zag, dat hij zei: Is het ook vrede Jehu? Maar hij zei: Wat vrede, zolang als de hoerijen uwer moeder Izébel en haar toverijen zo vele zijn?" 2 Kon. 9:22. Hoe kunnen zij vrede met God hebben terwijl zij door Zijn wet veroordeeld worden? Welke vrede u ook in uw consciëntie mag hebben, zij is niet uit God.

3. Niets van alles wat gij doet kan Gode aangenaam zijn. Er hangt voortdurend een wolk over uw hoofd, die nooit wegtrekt. "God is een rechtvaardig Rechter en een God die te allen dage toorn. Indien hij zich niet bekeert, zo zal Hij Zijn zwaard wetten," Ps. 7:12, 13. Zolang het veroordelend vonnis van de wet op iemand ligt zal het al het goed hetwelk hij doet, wegblazen. "Alle dingen zijn wel rein den reinen, maar den bevleekten en ongelovigen is geen ding rein, maar beide hun verstand en geweten zijn bevleekt," Titus 1:15. "En Haggai zeide: Indien iemand die onrein is van een dood lichaam, iets van die dingen aanroert, zal het onrein worden? En de priesters antwoordden en zeiden: Het zal onrein worden. Toen antwoordde Haggai en zeide: Alzo is dit volk en alzo is deze natie voor mijn aangezicht, spreekt de Heere, en alzo is al het werk hunner handen en wat zij daar offeren, dat is onrein," Haggai 2:14, 15. De onreinheid van de mens bederft de heiligende invloed, zonder welke er geen vrucht kan zijn. "Want zonder Mij kunt gij niets doen." Vandaar dat alles wat u doet, u tot zonde wordt gerekend.

4. Het vonnis tegen u wordt dagelijks bevestigd. De waarheid Gods bevestigt het. "God is geen man dat Hij liegen zou, noch eens mensen kind dat het Hem berouwen zou; zou Hij het zeggen en niet doen of spreken en niet bestendig maken?" Num. 23:19. De keten van uw schuld worden hoe langer hoe sterker. Want de gronden van veroordeling tegen u vermenigvuldigen elke dag, omdat niets van de oude schuld

wordt vereffend en er voortdurend nieuwe schuld bijkomt. Hoewel iemand zou kunnen denken, 'ik sterf slechts eenmaal voor al mijn zonden', zeg ik u, dat de straf zal verzaamd worden naarmate de zonden meerder worden. Want den mens zal vergolden worden naar zijn werk.

5. Rechtvaardigheid eist uitvoering van het vonnis tegen u. Er was een stem die tegen Kaïn en tegen Sodom tot de hemel riep, en zo roept er een stem tegen iedere onheilige zondaar. "Zou Ik ze om deze dingen niet bezoeken? spreekt de Heere; zou Mijn ziel zich niet wreken aan zulk een volk als dit is?" Jer. 9:9. Goedertierenheid mag de terechtstelling van de goddelozen voor een tijd uitstellen. Maar als ze in die toestand verdergaan kan het vonnis niet ingetrokken worden, omdat God nooit kan ophouden rechtvaardig te zijn.

6. Alles is gereed voor de uitvoering van het vonnis. De boog is gespannen om de pijlen van toorn, de pijlen des doods, u te laten treffen. "God heeft Zijn boog gespannen en die bereid, Hij zal Zijn pijlen tegen de hittige vervolgers te werk stellen," Ps. 7:13, 14. "Want Tofeth is van gisteren bereid, ja hij is ook voor de koning bereid; Hij heeft hem diep en wijd gemaakt; Zijn pijlen (Eng. vert.) vuur en hout zijn vele; de adem des Heeren zal hem aansteken als een zwavelstroom," Jes. 30:33. Wanneer u neerligt hebt u geen zekerheid dat, vóórdat u weer opstaat, het oordeel voltrokken is.

7. Ten laatste. Uw leven hangt af van Gods lang getergd geduld en van Zijn lankmoedigheid. Zo wordt u dag aan dag uitstel verleend indien u wilt kunt u vergeving krijgen. Maar indien u niet wilt en er niet ernstig en oprecht om zoekt, weet dan dat het zwaard van rechtvaardigheid boven uw hoofd hangt aan de zijden draad van lang getergd geduld. Wanneer die draad eenmaal gebroken is bent u voor eeuwig verloren.

VIERDE gebruik, van vermaning.

Daarom, wek uzelf toch op om uit uw verloren staat te gaan en intrekking te verkrijgen van het vonnis. Wij zullen u daartoe verschillende dringende motieven noemen.

Motief 1. Het is een droevig en ellendig leven te liggen onder een vonnis dat over u is uitgesproken. Want zulk een leven is inderdaad een gestadige dood.

(1.) Het is een eerloos leven. Een veroordeling legt een vlek en smet op een mens, daar hij schuldig verklaard is aan misdaden om welke hij niet waard is te leven. Want het oordeel van God is naar waarheid.

(2.) Het is een ongetroost leven. "De goddelozen, zegt mijn God, hebben geen vrede," Jes. 57:21. Gemis van vrede is genoeg om alle genoegens uit aardse weldaden weg te nemen. En wat de vertroosting Gods betreft, die ontbreken hen geheel. "Zullen twee tezamen wandelen, tenzij dat zij bijeengekomen zijn?" Amos 3:3. De vreugde en de genoegens van een natuurlijk mens zijn als van een dwaas. En wanneer hij tot zichzelf komt ziet hij dat hij geen enkel recht heeft omdat hij een veroordeeld mens is. De verloren zoon ondervond dit: "En tot zichzelf gekomen zijnde zei hij: Hoe vele huurlingen mijns vaders hebben overvloed van brood en ik verga van honger," Lukas 15:17.

(3.) Het is een onveilig leven. "Maar die den Zoon ongehoorzaam is die zal het leven niet zien maar de toorn Gods blijft op hem," Joh. 3:36. Temidden van al uw opgewektheid en vrolijkheid hangt het zwaard der rechtvaardigheid aan een haar boven uw hoofd en elk ogenblik zonder dat gij het verwacht kan het zwaard vallen en u vaneen splijten. Hiermee dreigt de Heere in de gelijkenis van de kwade dienstknecht: "Zo zal de Heere van deze dienstknecht komen ten dage op welke hij Hem niet verwacht en ter ure die hij niet weet en zal hem afscheiden en zijn deel zetten met de geveinsden; daar zal weinig zijn en knersing der tanden," Matth. 24:50, 51.

Motief 2. De intrekking van het vonnis door vergeving der zonden wordt niet zo gemakkelijk gekregen als mensen zich in beelden. Velen denken dat er niet meer te doen is dan na een zorgeloos genadeloos leven wanneer zij gaan sterven, hun ziel aan God op te dragen met een: *Heere, zijt mij genadig, en dat ze daarmee gered zullen zijn.* Maar ik moet u zeggen, dat zij die vergeving hebben ontvangen, daarover andere gedachten hebben. Zij hebben in de tijd kennis gemaakt met het ongenoegen Gods over hun zonden en daarom zullen zij God verheerlijken wanneer zij vrijgesproken worden. Vandaar de uitroep van de kerk: "Wie is een God gelijk Gij, Die de ongerechtigheid vergeeft en de overtreding van het overblijfsel Zijner erfenis voorbijgaat? Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid, want Hij heeft lust aan goedertierenheid," Micha 7:18. Overweeg daarom:

- (1.) Zonde is de ergste van alle kwaden, de diepste van alle vlekken die afgewassen moeten worden. Geen mooie woorden, geen tranen, geen bloed van stieren en bokken, zelfs het bloed van iemands eigen lichaam kunnen geen zonden wegwassen. Alleen het bloed van Gods Zoon. Want zonder bloedstorting geschiedt geen vergeving," Hebr. 9:22. Vergelijk deze woorden met 1 Joh. 1:7 "Het bloed van Jezus Christus Zijn Zoon reinigt ons van alle zonde." Zonde is het meest strijdig met de Goddelijke natuur. "Gij zijt te rein van ogen dan dat Gij het kwade zoudt zien en de kwelling kunt gij niet aanschouwen," Hab. 1:13. En daarom is ze het voorwerp van Zijn grootste afkeer. Als u verder gaat in de zonde, strijdt u tegen alle eigenschappen van God. De zonde heeft het gehele gebouw van Gods werk bedorven en dat zet Hem aan om het in stukken te breken. Denkt u dan dat het gemakkelijk zal zijn dat alles te begraven door het te vergeten, en dat tegenover die God Die voor Zijn eer opkomt?
- (2.) Gods *schenken van vergeving* is een van Zijn grootste werken. Vandaar het gebed van Mozes: "Nu dan, laat toch de kracht des Heeren groot worden, gelijk als Gij gesproken hebt. Vergeef toch de ongerechtigheid dezes volk naar de grootheid Uwer goedertierenheid en gelijk Gij ze dit volk, van Egypte af tot hiertoe vergeven hebt," Num. 14:17 en 19. Dit werk is groter dan het scheppen van een wereld. De schepping had plaats door het spreken van één woord. Maar bij de vergeving der zonden, staat de rechtvaardigheid op om voldoening, en de waarheid komt op voor de eer van een verbroken wet. Maar de wijsheid vindt een weg tot ontferming, alleen door het bloed van Christus. "Want also lief heeft God de wereld gehad dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe," Joh. 3:16.
- (3.) Zondaren moeten gewoonlijk droevige verbrekingen van hart verduren vóórdát zij aangedaan worden met het gevoel van hun zonden en er vergeving voor krijgen. Zo was het met de hoorders van Petrus: "En als zij dit hoorden, werden zij verslagen in het hart en zeiden tot Petrus en de andere apostelen: Wat zullen wij doen, mannen broeders?" Hand. 2:37. Paulus kan vertellen van zijn ervaring onder de schrik des Heeren. David spreekt over gebroken beenderen. Hoe kunt u dan zo makkelijk denken over de weg waarin u verzoening kunt vinden? Een medicijn dat u gegeven wordt om het vergif van de zonde uit te zweten, zal uw hart ziek maken en u misschien tot de laatste snik brengen.

Motief 3. God zit nu op een genadetroon om vergeving te schenken. "Want God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonde hun niet toerekenende," 2 Kor. 5:19. U kunt nu pardon verkrijgen in des Heeren eigen weg. "De goddeloze verlate zijn weg en de ongerechte man zijn gedachten en hij bekere zich tot de Heere, zo zal Hij Zich zijner ontfermen en tot onze God want Hij vergeeft menigvuldiglijk," Jes. 55:7. De witte vlag van de vrede met de Hemel hangt nog uit,

de markt van vrije genade is nog open en vergeving wordt nog hoorbaar uitgeroepen door het evangelie. "Zo zij u dan bekend, mannen broeders, dat door Dezen u vergeving der zonden verkondigd wordt," Hand. 13:38.

Motief 4. De mogelijkheid van vergeving van zonden zal niet altijd duren. "Zoekt de Heere terwijl Hij te vinden is, roept Hem aan terwijl Hij nabij is," Jes. 55:6. Geduld dat misbruikt wordt zal uitbreken in wraak. "Strijdt om in te gaan door de enge poort; want velen, zeg Ik u, zullen zoeken in te gaan en zullen niet kunnen; namelijk nadat de Heere des huizes zal opgestaan zijn en de deur zal gesloten hebben en gij zult beginnen buiten te staan en aan de deur te kloppen zeggende: Heere, Heere doe ons open! en Hij zal antwoorden en tot u zeggen: Ik ken u niet vanwaar gij zijt," Lukas 13:24, 25. Laat uw dag van genade niet voorbij gaan en stel niet uit totdat u geen plaats van berouw zult vinden, "Want Ik zeg ulieden dat niemand van die mannen die genood waren, Mijn avondmaal smaken zal," Lukas 14:24.

TEGENWERPING. Sommigen zullen tegenwerpen: *Mijn zonden zijn zo groot!*

ANTWOORD. Grote zonden en het terugvallen in zonde behoeven geen verhindering voor genade te zijn. Dat lezen wij duidelijk en op onderscheidene plaatsen in Gods woord. "Komt dan en laat ons tezamen richten, zegt de Heere: al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn zij zullen worden als witte wol," Jes. 1:18. "Keer weder gij afkerige kinderen, Ik zal uw afkeringen genezen," Jer. 3:22. De Heere stelt ons voorbeelden van genadige ontferming voor, opdat niemand zal wanhopen; zie als toonbeelden van ontferming Adam, Manasse, Saulus en de joden die Christus gekruist hebben.

Laat mij u enkele **besturingen** geven.

1. Wees gevoelig over uw zonden, en van het kwaad dat er in gelegen is en ook van de schade die gij uzelf aandoet en van het onrecht dat u tegen God bedrijft. Overdenk de wet en de rechtvaardigheid van God, enz.
2. Ga tot God en belijdt uw zonden volledig en openhartig. Veroordeel uzelf en erken dat gij rechtvaardig door de wet veroordeeld zijt en dat de Heere rechtvaardig zou zijn indien Hij het vonnis uitvoerde.
3. Zie op Jezus Christus en de verzoening door Hem, die u in het evangelie wordt voorgehouden, op de onbesmette rechtvaardigheid die u wordt aangeboden en op de schuilplaats van Zijn bloed, de enige Verberging voor schuldige mensen. Geloof het evangelie en zie op de beloften die daarin vervat zijn en neem ze aan met een oprecht geloof tot vergeving van uw zonden en tot heiliging van uw wandel. "Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe," Joh. 3:16. Zo zult u door geloof met Christus verenigd worden.

Neem de raad aan welke de knechten van Benhadad aan hun meester gaven. Leg zakken van diepe ootmoed om uw lendenen en koorden om uw hals en erken zo dat u des doods waardig zijt en kom zo tot Christus door geloof. Want de Koning van Sion is een goedertieren koning en Hij zal uw leven redden.

LEERSTELLING II

Dat de Heere het vonnis dat uitgesproken is tegen werkers van het kwaad, dikwijls niet dadelijk uitvoert, maar het voor een tijd uitstelt.

In de verklaring van die leerstelling zullen wij de volgende orde houden:

Ten eerste zullen wij spreken over het beleid van de Voorzienigheid in deze zaak.

Ten tweede zullen wij aantonen welke de redenen zijn waarom de uitvoering van het vonnis voor een tijd wordt uitgesteld.

Ten derde zullen wij op het onderwerp een toepassing maken.

Ten eerste. *Wij zullen het beleid van de Voorzienigheid in deze zaak beschouwen.* Er is ten opzichte van de uitvoering van het vonnis tegen de goddelozen een **tweevoudig** beleid van de Voorzienigheid, soms wordt snel recht geoefend, soms wordt voor een tijd uitstel verleend.

Ten eerste. Soms voert de Heere het recht tegen zondaars snel uit. "Ik zal tot ulieden ten oordeel naderen en Ik zal een snel getuige zijn," tegen overtreders, Mal. 3:5. Zondaren durven kwaad te doen en God voert soms dadelijk een streng vonnis over hen uit, zonder enig uitstel.

- (1.) Soms heeft de zondaar een voornemen een kwaad werk te doen en de Heere die de wil voor de daad rekent, voorkomt het kwaad door een haastig oordeel, zoals bij Haman, die een slecht werk van plan was, maar verhinderd werd het uit te voeren.
- (2.) Soms is een zondaar reeds op weg tot een boze daad, doch het oordeel overvalt hem vóór hij zijn voornemen ten volle uitgevoerd heeft. Zo verging het de opstandige Israëlieten in hun poging het beloofde land binnen te gaan, Num. 14:44,45. Zo overkwam Jerobeam die zijn hand uitstreekte tegen de profeet, 1 Kon. 13:4 en Uzzia die het reukwerk in zijn hand had, 2 Kron. 26:19.
- (3.) Soms komt het oordeel tegelijk met de uitvoering van de misdaad zodat de zondaar door één slag in zijn zonde wordt weggenomen. Dat ondervonden Nadab en Abihu toen zij vreemd vuur voor het aangezicht des Heeren brachten; en Zimri en Cosbi die gedood werden in de daad van onreinheid; en Herodes die wegens zijn Godloochening en Godslastering van de wormen gegeten werd.
- (4.) Soms begint het oordeel wanneer het kwade werk uitgevoerd is, gelijk Sanherib overkwam wegens zijn godslasterlijke brief. Hij had de brief geschreven en hij was gelezen zodat zijn zonde volledig was uitgevoerd. En in diezelfde nacht sloeg de Heere zijn leger en kort daarop hemzelf.
- (5.) Soms houdt het oordeel gelijke tred met het boze werk zodat de misdaad een oordeel is voor de zondaar zelf. Dan volgt het oordeel de zondaar op de hielen. Zo ging het met Hiël in zijn bouwen van Jericho, 1 Kon. 16:34.
- (6.) Soms begint de uitvoering van het vonnis wanneer de zondaar de vruchten van zijn zonde begint te plukken. "Wie een muur doorbreekt, een slang zal hem bijten." Dat overkwam Achab toen hij bezit nam van Naboths wijngaard; en hen die belust werden in de woestijn, Ps. 78:30, 31.
- (7.) Soms, wanneer iemands zonde in haar bittere vruchten en gevolgen begint te werken, valt ze terug op de zondaar zelf. Zo ging het bij Judas de verrader. Het is voor sommigen een spel geworden anderen kwaad te doen. Maar vóór hun spel geëindigd is komt dikwijls hun werk door een rechtvaardig oordeel Gods even zwaar neer op henzelf als op hun naasten.

Ten tweede. Het komt veel voor dat de Heere in Zijn lankmoedigheid zondaren lange tijd verdraagt eer Hij met hen afrekent. Zij voeren hun kwade werken uit, het vonnis is

reeds over hen uitgesproken, maar de straf wordt uitgesteld. Nu, dat is het geval hetwelk bijzonder in onze tekst wordt genoemd: "Omdat het oordeel niet haastiglijk over de boze daad geschiedt."

Ten opzichte van dit beleid des Heeren zal ik u enkele overwegingen aanbieden.

1. De zondaar mag zijn boze werk voornemen en uitvoeren zonder dat de Hemel hem stuit door enige straf of oordeel. Er is een God in de hemel Wiens oog alle mensenkinderen ziet, maar God zwijgt en laat de zondaar zijn gang gaan. De Heere kon zijn armen breken en hem verhinderen de voornemens van zijn boze hart uit te voeren, zodat hij zijn boze plannen niet kon volbrengen, maar Hij doet het niet.
2. Wanneer de zonde niet verhinderd wordt, mag de zondaar voor een tijd ongestraft voortgaan, zodat het schijnt dat er geen aandacht geschonken wordt aan zijn ongerechtigheid en dat er geen God is om recht te doen op de aarde. Er zijn tijden waarin de heilige Voorzienigheid als het ware vrijheid geeft aan goddeloze zondaren. Doch wanneer die tijd voorbij is wordt God gezegd te ontwaken tot het oordeel.
3. Ja, misdaden kunnen niet alleen voor een tijd ongestraft maar ook verborgen blijven. Er zijn veel gruwelen die met open vizier in de wereld verschijnen, maar waarschijnlijk zijn er méér die niet ontdekt worden maar openbaar zullen worden in het oordeel van de grote dag. Een alwetend God zou hen het masker af kunnen rukken, maar wanneer de heilige Voorzienigheid een langzaam beleid voert kan er veel kwaad gedurende lange tijd verborgen blijven.
4. Wanneer zondaren gewaarworden dat het zó gaat dan spreken zij zichzelf moed in, herhalen hun zondige werken, stapelen zonde op zonde en geven zichzelf de losse toom in hun zondige loop. Dit wordt in onze tekst bevestigd. Niemand komt plotseling tot de hoogste top van goddeloosheid, maar trapsgewijze. Slechte daden brengen in het eerst een vrees en schrik mee en de zondaar beeft in het begin onder een vreeslijke verwachting van straf. Maar een lankmoedig God slaat niet, wat een oorzaak voor de zondaar is om moed te vatten. Hij waagt het nogmaals en de vrees neemt bij trappen af.
5. Ja, zelfs kunnen zondaren voorspoed hebben in een zondige loop. Zij kunnen gedachten aan een oordeel over hun goddeloos leven zó van zich afschuiven, dat zij zich gelukkig voelen in de wereld. "Ik heb gezien een gewelddrijvende goddeloze die zich uitbreidde als een groene inlandse boom," Ps. 37:35. De zon van tijdelijke welvaart mag licht en warm schijnen op mensen die in zonden leven, die God verlaten hebben en die van God verlaten zijn. Ja, voorwerpen van Gods toorn worden dikwijls behandeld alsof zij lievelingen des hemels zijn en de voorwerpen van Gods bijzondere liefde schijnen het doelwit van Zijn toorn en wraak te zijn. "Daar is nog een ijdelheid die op aarde geschiedt, dat er zijn rechtvaardigen wien het wedervaart naar het werk der goddelozen en daar zijn goddelozen wien het wedervaart naar het werk der rechtvaardigen," Pred. 8:14. Dat is dikwijls een raadsel geweest voor de heiligen, zoals voor Jeremia, Hoofdstuk 12:1, 2. "Waarom is der goddelozen weg voorspoedig, waarom hebben zij rust, allen die trouwelooslijk trouweloosheid bedrijven?"
6. Nog méér dan dat, zij kunnen niet alleen voorspoedig zijn in hun zondige werken, maar ook van de vruchten van hun zonden genieten en welvaart hebben door hun ongerechtigheid. Rijkdom kan soms de Mammon van ongerechtigheid genoemd worden omdat zij dikwijls verkregen worden door kwade praktijken. Menige verheven staat en grote wereldse bezittingen zijn bijeengeraapt door middel van onderdrukking; ja de grondslag van veler vermogen is op bloed gevestigd, Hab.

- 2:12. Dit zijn duidelijke bewijzen dat mensen voorspoedig kunnen zijn niet alleen *in*, maar *door* een goddeloos leven.
7. Zondaren kunnen een lang leven hebben waarin zij zondigen, terwijl God ze nog spaart. De oude wereld kreeg een lange dag van honderd en twintig jaar. Job merkt op dat de goddelozen oud kunnen worden en voorspoedig blijven. "Waarom leven de goddelozen, worden oud, ja worden geweldig in vermogen?" Hoofdstuk. 21:7. God snijdt ze soms onverwacht af midden in hun zondenloop. Maar dat gebeurt niet altijd, want mensen kunnen grijze haren krijgen in de weg van goddeloosheid.
 8. De Heere voert soms snel het vonnis uit en Hij geeft aan anderen opnieuw uitstel. Zijn hand mag uitgestrekt zijn en toch trekt Hij ze weer in." Hij verdiert ze niet, maar wendde dikwijls Zijn toorn af," Ps. 78:38. Misdadigers kunnen op de rand van de afgrond staan en toch veilig terugkeren en een slecht gebruik maken van hun bewaring zodat ze daarna erger worden. Toen de honderd en twintig jaar geëindigd waren, kreeg de oude wereld nog zeven dagen uitstel, waarin zij zich opnieuw de vrije teugel gaven.
 9. Wanneer het oordeel ten laatste een aanvang neemt wordt het soms voor een tijd langzaam uitgevoerd. De druppels die aan een regenbui vooraf gaan kunnen weinig en zacht zijn. God handelt dikwijls lankmoedig met onboetvaardige zondaars, zelfs wanneer Hij ten oordeel tegen hen is opgestaan, vóór Hij tot de volledige uitvoering overgaat. Gods oordelen welke met ijzeren handen komen kunnen evenwel met loden schoenen en langzame passen voortschrijden.
 10. Maar niettegenstaande al deze gevallen wordt dikwijls het uitgesproken vonnis niet in dit leven uitgevoerd. Mensen mogen goddeloos en tegelijk voorspoedig leven, rustig sterven en met eerbewijzen begraven worden. Zo zouden zij met hun zondige werken het oordeel ontgaan, ware het niet dat er een toekomstige wereld en een afrekening komt, waar geen uitstel van de uitvoering van het vonnis zal zijn. "En daar was een zeker rijk mens en hij was gekleed met purper en zeer fijn lijnwaad, levende alle dagen vrolijk en prachtig. En hij stierf en werd begraven. En als hij in de hel zijn ogen ophief was hij in de pijn. Lukas 16:19, 23. Soms laat God de wereld getuige zijn van de uitvoering van het vonnis tegen een boos werk. Maar in het lankmoedig beleid van de Voorzienigheid raken zondaren dikwijls uit de wereld zonder dat het oordeel zichtbaar uitgevoerd is.

Wij zullen nu de reden noemen waarom de uitvoering van het vonnis dikwijls voor een tijd wordt uitgesteld. Maar eerst zullen wij de **verkeerde besluiten** aantonen, die door velen gemaakt worden wanneer zij merken dat God dikwijls een langdurig uitstel verleent. Het is nodig daarvan een verklaring te geven, omdat er een verborgenheid van de Voorzienigheid in is die niet gemakkelijk ontraadseld wordt en die door onkunde onder de mensen tot grove misvattingen leidt.

1. Het geduld hetwelk God betoont is reeds door menig zondaar verkeerd uitgelegd tot zijn eigen verderf. "De voorspoed der zotten zal hen verderven," Spr. 1:32. Wij hebben van nature zulke hoge gedachte van het toelachen van de wereld, dat wij geneigd zijn te menen dat God er Zijn gunst aan verbindt, en dat Hij er Zijn bijzondere liefde tot ons in uitspreekt. Maar juist het tegendeel is waar. "Zo wie Ik liefheb die bestraf en kastijd Ik," Openb. 3:19. Een zondaar die het in de wereld goed heeft kan zich moeilijk indenken dat hij geen gunsteling des Hemels is en hij kan niet aannemen dat God zo streng is als sommigen beweren. Daarom gaat hij rustig verder in zijn loop.
2. Een verkeerde uitleg van de lankmoedigheid Gods is een oorzaak dat vele toeschouwers godloochenaars en verachters van de godsdienst worden. Zij worden in Mal. 3:14, 15 aangesproken: "Gij zegt: Het is tevergeefs God te dienen, want wat nuttigheid is het dat wij Zijn wacht waarnemen en dat wij in het zwart gaan

voor het aangezicht des Heeren der heerscharen? En nu, wij achten de hoogmoedigen gelukzalig; ook die goddeloosheid doen worden gebouwd; ook verzoeken zij God en ontkomen." Er zijn velen die geen inwendig beginsel van godsdienst hebben. Nu, als zij zien dat door de godsdienst voordeel in de wereld is te krijgen willen ook zij godsdienstig zijn, evenals de gemengde menigte die uit Egypte uittrok. Maar wanneer zij zien dat de weg van goddeloosheid voorspoed oplevert en dat zondaren hun weg vervolgen niettegenstaande alle dreigementen die tegen hen uitgesproken zijn en zij de Godvrezenden verdrukt en neergebogen zien niettegenstaande alle beloften die aan hen gedaan zijn, dan zijn zij geneigd om te menen dat zowel bedreigingen als beloften in het Woord, lege klanken zijn. Dat is het gevolg van hun grove misvatting omtrent het geduld Gods.

3. Het is zó moeilijk de langzame uitvoering van het vonnis te verstaan, dat vele heiligen voor raadselen gestaan hebben en tot wankeling gebracht zijn. Zo geneigd zijn wij om te wandelen door aanschouwen en niet door geloof. Dit stuk in het boek der Voorzienigheid kon door Jeremia niet ontward worden zolang hij niet kon besluiten om te geloven en niet te leven door aanschouwen. Maar hij kwam tot geloof en zei: "Maar Gij o Heere kent mij, Gij ziet mij en proeft mijn hart dat het met U is, Hoofdstuk. 12:1-3. En van de goddelozen zegt hij: "Ruk ze uit als schapen ter slachting en heilig ze tot de dag der doding." In Psalm 73 kunnen wij lezen dat het onnaspeurlijke in het boek der Voorzienigheid Asaf bijna deed afvallen.
4. Omdat er duisternis in het verstand van alle mensen is ten opzichte van het beleid in de Goddelijke rechtspleging, zijn zij geneigd zich in te beelden dat het beleid der Voorzienigheid in tegenspraak is met de volmaaktheden die aan God worden toegeschreven.

Er zijn vier **Goddelijke volmaaktheden** waarbij arme zondaren die blind en onbezonnen oordelen, gevaar lopen zich te bedriegen.

Ten eerste. Gods *alwetendheid*, waardoor Hij alle dingen die op aarde gedaan worden ziet en weet. "De ogen des Heeren zijn aan alle plaatsen, beschouwende de kwaden en de goeden," Spr. 15:1 Maar wanneer mensen zich bewust zijn van hun eigen goddeloosheid en toch zien dat God hen daarom niet straft, zijn zij geneigd te zeggen zoals degenen in Ez. 9:9, "De Heere heeft het land verlaten en de Heere ziet niet." Zo stelt de Psalmist mensen aan ons voor die volharden in hun goddeloosheid en rustig zijn alsof de hemel hen niet ziet. "O Heere, zij verbrijzelen Uw volk en zij verdrukken Uw erfdeel. De weduwe en de vreemdeling doden zij en zij vermoorden de wezen en zeggen: De Heere ziet het niet en de God Jacobs merkt het niet, Ps. 94:5-7.

Ten tweede, Gods *heiligheid*, waardoor Hij rein is in Zichzelf, zodat Hij niet anders kan dan alle onreinheid en zonde in Zijn schepselen haten. Dat is een vaststaande waarheid. De engelen roepen het uit: "Heilig, heilig, heilig is de Heere der heerscharen," Jes. 6:3. De psalmist verklaart het nadrukkelijk: "Want Gij zijt geen God Die lust heeft aan goddeloosheid; de boze zal bij U niet verkeren; de onzinnigen zullen voor Uw ogen niet bestaan; Gij haat alle werkers der ongerechtigheid," Ps. 5:5, 6. Doch wanneer de mensen zien op het beleid der Voorzienigheid met goddeloze zondaren, dan kunnen zij het nauwelijks geloven. Doch God zegt: "Deze dingen doet gij en Ik zwijg; gij meent dat Ik ten enenmale ben gelijk gij: Ik zal u straffen en zal het ordelijk voor uw ogen stellen," Ps. 50; 21. Maar mensen denken, indien dat waar is, hoe kan Hij dan zulk een onheiligheid verdragen in zondaars die Hem beledigen en Zijn wetten vertreden? Evenwel de profeet Habakuk bevestigt het in Hoofdstuk 1:13 doch hij noemt daarbij de mogelijkheid om de verdraagzaamheid Gods te verenigen met Zijn heiligheid. "Gij zijt te rein van ogen dan dat Gij het kwade zoudt zien en de

kwelling kunt Gij niet aanschouwen. Waarom zoudt Gij aanschouwen die trouweloos handelen? Waarom zoudt Gij zwijgen, wanneer de goddeloze die verslindt die rechtvaardiger is dan hij?"

Ten derde, Gods *rechtvaardigheid*, waardoor Hij de zonde zó haat dat Hij niet anders kan dan ze straffen. "Zou de Rechter der ganse aarde geen recht doen?" Gen. 18:25. Hij heeft Zijn rechtvaardigheid in het openbaar getoond in de dood van Zijn eigen Zoon. Doch wanneer mensen goddeloze zondaars ongestraft in de zonde zien voortgaan, dan zijn zij geneigd te denken, dat God niet zo strikt rechtvaardig is als sommigen beweren. Want zij kunnen niet zien dat de zonde rechtvaardige vergelding ontvangt.

Ten vierde, Gods *goedheid* jegens Zijn eigen volk, waardoor Hij goed zijnde, goed doet aan hen die Hem vrezen. "Smaakt en ziet dat de Heere goed is; welgelukzalig is de man die op Hem vertrouwt. Vreest de Heere gij Zijn heiligen, want die Hem vrezen hebben geen gebrek," Ps. 34:9, 10. De profeet moest hetzelfde getuigenis aan Gods volk geven: "Zeg den rechtvaardigen dat het hen wèl gaan zal, dat zij de vrucht van hun werken zullen eten," Jes. 3:10. Maar als mensen zien dat goddeloze zondaren het goed hebben en de godzaligen geslagen worden, dan zijn zij geneigd te menen dat God niet zó goed is als zij gedacht hadden. Die gedachte vloeit voort uit onkunde en blindheid. Asaf bevestigt en roept uit dat God goed is: Immers is God Israël goed dengenen die rein van hart zijn," Ps. 73:1.

Nu, om de verkeerde gevolgtrekkingen weg te nemen en **de reden** te *geven voor het uitstel dat God verleent in het uitvoeren van het vonnis* wil ik u de volgende overwegingen aanbieden.

Ten eerste. Een uitstel van de uitvoering van het vonnis is een beleid Gods dat zondaren tot berouw mag brengen en tot bekering om hun verderf te voorkomen. De volmaaktheden van een genadig God worden daardoor ten zeerste verhoogd. Zondaren behoren opmerkzaam te zijn bij het uitstel dat hun verleend wordt.

(1.) Zij behoren op te merken dat hun tijd en gelegenheid gegeven wordt om tot berouw te komen. Indien zij altijd onder een rechtvaardig oordeel Gods werden gevangen gehouden in de hitte van hun ongedode lusten, zo zouden wij geneigd zijn daarin de gestrengheid Gods te zien. Doch God geeft hen gewoonlijk tijden van bezinning en zo zij daarvan een recht gebruik maken zullen zij tot inkeer komen, zich tot God wenden en hun eigen ondergang afwenden.

(2.) Zij worden door uitstel genodigd zich te bekeren. De Heere gebruikt zachte middelen en zegt: *Weet gij niet dat de goedertierenheid Gods u tot bekering moet leiden?* Elke bewarende en sparende daad van Gods lankmoedigheid, die aan een verstokte zondaar bewezen wordt, roept hem luide tot bekering. Daarin wordt hem toegeroepen: *Doe uzelf geen kwaad.* Hem wordt daardoor toegeroepen dat hij gewillig zijn eigen verderf zoekt en er wordt aan toegevoegd: *Bekeer u, want waarom zoudt gij sterven?*

- God zoekt de verheerlijking van sommige van Zijn volmaaktheden, welke anders niet zo heerlijk aan de dag zouden komen.
- Hij zoekt de verheerlijking van Zijn lankmoedigheid en geduld. "De Heere is lankmoedig over ons, niet willende dat enigen verloren gaan maar dat zij allen tot bekering komen," 2 Petr. 3:9. Ernstige beschouwers van dit beleid in de Goddelijke Voorzienigheid moeten uitroepen: Hoe groot en wonderlijk is Uw lankmoedigheid, o Heere! Het geduld van de zachtmoedigste mens op aarde zou geheel uitgeput zijn door minder dan de helft van hetgeen God verdraagt.

- God wil Zijn algemene goedwilligheid aan arme, zondige mensenkinderen verheerlijken. "Hij wil dat alle mensen zalig worden en tot kennis der waarheid komen," 1 Tim. 2:4. Hij is rechtvaardig, doch Hij heeft een bijzonder vermaak in het bewijzen van genade. Hij is traag tot toorn, maar gereed om te vergeven. Dat is in leesbaar schrift geschreven op het uitstel dat Hij aan zondaren verleent.
- Hij wil Zijn overwinnende goedheid verheerlijken. Kwaad te vergelden voor goed is duivels; goed met goed te vergelden is menselijk; maar goed te vergelden voor kwaad is Goddelijk. Hier blinkt de heerlijkheid van de Goddelijke goedheid uit, in het overwinnen van het kwade door het goede. "Want Hij is goedertieren over de ondankbaren en bozen," Lukas 6:35. Zulk een volmaakte goedheid is alleen aan God eigen.

Voor zondaren is er tweërlei gevolg aan het uitstel verbonden.

1. Voor sommigen is het *een oorzaak van bekering*, tot behoud van de ziel en tot verlossing van het eeuwig verderf. God Die de waarde van onsterfelijke zielen kent, stelt er zulk een waarde op dat Hij op hun bekering wil wachten. "Ik zeg ulieden dat er alzo blijdschap zal zijn in de hemel over één zondaar die zich bekeert," Lukas 15:7. De Schrift noemt de bekering van een ziel, een heerlijke overwinning. "Weet, dat degene die een zondaar van de dwaling zijns wegs bekeert een ziel van de dood zal behouden en menigte der zonden zal bedekken," Jac. 5:20. Hoe velen zingen op deze dag het *Halleluja* in de hemel, door middel van het uitstel dat zij op aarde kregen, die door een snelle uitvoering van het vonnis in het verderf zouden geweest zijn? In een Turkse geschiedenis lezen wij van iemand die gezegd heeft: Was ik enkele jaren geleden gestorven dan was ik verloren geweest, want ik kende Christus niet.

2. Voor anderen is het uitstel *oorzaak dat zij niet te verontschuldigen zullen zijn*. Hoe langer God hen verdragen heeft en hoe vriendelijker Hij is geweest jegens onboetvaardige zondaren, te minder zij te verontschuldigen zijn en te meer zal Gods gestrengheid over hen gerechtvaardigd zijn. Gods rechtvaardigheid zal heerlijk in het licht gesteld worden jegens hen die uitstel kregen maar zich niet bekeerden van hun zondige werken.

Ten tweede. Bij het verlenen van uitstel aan zondaren heeft God dikwijls de komende geslachten op het oog.

1. Het is nuttig voor het *nageslacht in het algemeen*, zowel in geval de zondaar die gespaard wordt tot berouw komt als in geval hij zich niet bekeert. Indien hij tot berouw komt, dan kan dat tot nut zijn voor hen die na hem komen, daar het hen kan aansporen en bemoedigen om zich ook tot God te wenden. Het uitstel dat God verleende aan Manasse en Paulus is voor velen in latere tijd tot zegen geweest. Maar als een zondaar zich niet bekeert en hij wordt voor het oog van de wereld door het oordeel Gods gegrepen, dan wordt hij een waarschuwend teken voor anderen die na hem komen. En indien anderen daardoor niet tot inkeer komen, heeft God hen toch een teken gegeven dat de overtreders worden gestraft. Hun consciëntie spreekt hen aan en zegt tot hen dat de goddeloosheid moet zwijgen in het graf en dat hun leven dwaasheid is geweest. Zo zijn er velen in de wereld die voor niemand tot nut zijn, maar God weet hun nagedachtenis te gebruiken tot waarschuwing voor anderen.
2. Het uitstel is ook dikwijls nuttig *voor des zondaars eigen nakomelingen*. Ten eerste *voor hun kinderen* die nog niet geboren zijn. Er mogen vaten der barmhartigheid voortkomen uit vaten des toorns. Vele genadeloze ouders hebben kinderen voortgebracht die begenadigd werden. De wereld blijft staan terwille van de uitverkorenen. Wanneer de laatste uitverkorene geboren en toegebracht zal zijn

zal de laatste dag aanbreken. Wanneer een veroordeelde vrouw een kind verwacht spaart de wet haar totdat zij het heeft voortgebracht. Zo spaart God lange tijd veroordeelde zondaars om de uitverkorenen die in hun lendenen zijn. Er was een vonnis uitgesproken over hen die Egypte uittrokken en om bovengenoemde reden werd aan sommigen ongeveer veertig jaren uitstel verleend.

Ten tweede, het uitstel van het oordeel mag nuttig zijn *voor het nageslacht dat reeds geboren is*. Mensen worden soms gestraft in hun nageslacht. Menig arm kind heeft veel smart moeten lijden om de zonden van zijn ouders. Een heilig, rechtvaardig God twist soms met opvolgende geslachten om de zonden van de voorouders zoals in het tweede gebod wordt bedreigd. Het derde en vierde geslacht worden daar genoemd en zo zien wij dikwijls dat mensen gestraft worden in oordelen over hun kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen. God spaart sommige zondaren opdat zij de straf op hun zonden in hun eigen geslacht zullen zien en ondervinden.

Ten derde. In het uitstellen van de straf op de zonden van de goddelozen heeft de Heere het goede voor Zijn eigen volk op het oog. De wereld wordt in stand gehouden ter wille van Gods volk en zo wordt de wereld ook door de Voorzienigheid bestuurd tot hun nut. De Heere bedoelt daarin het goede voor hen, zoals wij lezen: "En wij weten dat dengenen die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede," Rom. 8:28. Het goede dat aan Gods kinderen wordt toegevoegd is meestal een gevolg van het kwade dat de wereld hen aandoet. Aldus geeft de Heere uitstel aan goddeloze zondaars om daardoor Zijn eigen kinderen te beproeven. Die scherpe beproevingen hebben twee oorzaken.

1. Gods volk heeft smart van de goddeloze wereld. Onheilige mensen zijn een roede in de hand Gods om Zijn kinderen Vaderlijk te kastijden. "Waarom laat Gij mij ongerechtigheid zien en aanschouwt de kwellings? Want verwoesting en geweld is tegenover mij en daar is twist en men neemt gekijf op," Hab. 1:3. Gods volk heeft de roede nodig. Doch zij worden daaronder bewaard en niet in het vuur geworpen. Maar God kastijdt Zijn kinderen "ten hunnen nutte, opdat zij Zijn heiligheid zouden deelachtig worden." De goddelozen verplichten hen om te bidden, te waken, te leven in oefening des geloofs, méér dan zij anders zouden doen. Vandaar dat dikwijls de teerste christenen wonen temidden van de meest beruchte goddeloze burens, zoals Lot in Sodom. Want zoals de godzaligen een ergernis zijn voor de goddelozen, zo zijn dikwijls de goddelozen als slijpstenen voor de godzaligen.
2. De rechtvaardigen gevoelen meer smart van hun eigen ellende, wanneer zij de dwaasheid van de wereld aanzien. Zij worden dikwijls tot wankelen gebracht, zodat in hun hart soms opkomt wat Asaf zei: "Zie dezen zijn goddeloos, nochtans hebben zij rust in de wereld," en dat gedachten in hen opkomen als deze: "Hoe zou het God weten en zou er wetenschap zijn bij de Allerhoogste," Ps. 73:11. De voorspoed van de goddelozen brengt de verdrukkingen van de Godzaligen tot een hoge trap en soms tot een gevaarlijke hoogte, door de list van de satan die hen door het zien van de voorspoed van de goddelozen soms tot twijfel brengt zodat zij zeggen: "Immers heb ik tevergeefs mijn hart gezuiverd en mijn handen in onschuld gewassen, dewijl ik de ganse dag geplaagd ben en mijn bestraffing is er alle morgens." Jobs vrienden spraken op die grond in de geest van satan, toen zij trachtten aan te tonen dat Job niet zuiver was toen zij zijn grote verdrukking aanzagen. Maar dit alles moet hun ten goede meewerken. Het is oorzaak dat zij meer aandachtig in hun Bijbel kijken en zij vinden daarin troost en verkwikking, terwijl zij anders er niet méér in zouden vinden dan oppervlakkige lezers er in

vinden. Toen Asaf een dieper inzicht kreeg, sprak hij: "Nochtans heb ik gedacht om dit te mogen verstaan, maar het was moeite in mijn ogen; tot dat ik in Gods heiligdommen inging en op hun einde merkte. Immers zet Gij ze op gladde plaatsen, Gij doet ze vallen in verwoestingen," Ps. 73:16-18. Het doet hen meer nauwkeurig in hun eigen hart zien en dan brengt het hen meestal tot het vertrouwen dat zij oprecht voor God zijn. Het leert hen méér te leven door geloof dan door aanschouwen en het brengt hen tot oefeningen van hoop en geduld.

Ten vierde. Het is een droevig oordeel over zondaren dat zij, hoewel God de uitvoering van het vonnis uitstelt, zich hoe langer hoe meer verhardden. Dit gebeurt als zondaren, niettegenstaande God hen toeroept zich te bekeren, hun hart verhardden om kwaad te doen. Dit is een vreselijk, maar heilig werk Gods. Doch de Schrift leert ons dat er zo'n werk plaats vindt onder de mensen. "Zo ontfermt Hij Zich dan diens Hij wil en verhardt die Hij wil," Rom. 9:18. Het is een vreselijke straf en oordeel, wanneer God de mens niet meer in de gewone weg straft wegens zijn zonden, maar hem overgeeft tot verharding.

Het zal u duidelijk worden, als u het volgende overweegt:

1. Het is een geestelijke slag die neerkomt op de ziel en daarom erger dan uitwendige slagen in het lichaam. Daardoor wordt het verstand verduisterd, de wil dubbel verslaafd aan de begeerlijkheden en de consciëntie toegeschroeid. Dit oordeel komt tegenwoordig veel voor.
2. Het is een slag waardoor de kwaal der zonde verergert en het evangelie als middel tot genezing krachteloos wordt gemaakt. Onder verharding van het hart wordt de losse teugel aan begeerlijkheden gegeven die eerst bedwongen werden. De middelen der genade worden nutteloos, indien ze niet schadelijk worden, want het verharde hart doet het voedsel voor de ziel in vergif ontaarden.
3. Het is een vreeslijk voorteken van uiterste verwoesting. Een aarden vat dat niet op tijd gereinigd en schoongemaakt wordt vervuult ten laatste en wordt tenslotte in stukken gebroken en weggeworpen. "In uw onreinheid is schandelijkheid; omdat Ik u gereinigd heb en gij niet gereinigd zijt, zo zult gij van uw onreinheid niet meer gereinigd worden, totdat Ik Mijn grimmigheid op u zal hebben doen rusten," Ez. 24:13.
4. Dit is een vreeslijk en toch een heilig werk in de hand van God. God is heilig in het verharden van de zondaar, zowel als in Zijn ontferming. Want
 - God verhardt geen *weke* harten, maar alleen zulke die eerst *zichzelf* verhard hebben. De mens sluit eerst zijn eigen ogen voor het licht en daarop verblindt een rechtvaardig God hun ogen. Zij zijn gewillig in het zondigen en God geeft hen hun wil. Want wie kan zeggen dat God verplicht is nog langer met hen te twisten?
 - Wie kwaad doet, kwaad ontmoet. Het is rechtvaardig bij God zonde met zonde te straffen. Wederhoudende genade wordt ingetrokken van hen die geen bestraffing willen ondergaan. Zij vallen in het slijk en zij die daarin willen liggen, blijven er in.

Nu, in gevallen waarin het oordeel niet haastig komt over de boze daad, laat God onder een richterlijk oordeel dikwijls verharding over de zondaar komen, en dat zowel over de zondaar zelf als over anderen.

1. In dit beleid van de Voorzienigheid treedt een heilig en rechtvaardig God richterlijk op. God maakt veel werk van zondaars om ze terug te brengen van hun zondige wegen. Hij waarschuwt hen door Zijn Woord, door overtuigingen, verschrikkingen en angsten en voegt er scherpe kruizen en ellenden aan toe. Maar zij worstelen tegen alle deze in en niettegenstaande alle waarschuwingen gaan ze door in hun zonden. Daarom

verhardt God hen op een richterlijke wijze en laat ze los, na veel geduld met hen geoefend te hebben.

- (1.) Eerst door Zijn wederhoudende genade in te trekken en hen over te geven aan hun eigen begeerlijkheden. Aan velen wordt wederhoudende genade gegeven die nooit heiligende genade ontvangen. Zij worden eerst bedwongen door goede bewegingen, goede gedachten en overtuigingen, maar de Heere trekt die in en geeft de zondaren over aan de vrije loop van hun verdorvenheden, zoals Hij met Efraïm deed: "Efraïm is vergezeld met de afgoden, laat hem varen." Hosea 4:17. Zij zijn opstandig tegen het licht en daarom dooft God het uit. Zij zijn vermoeid van bedwang en daarom bedwingt God ze niet langer. Zij hebben de heerschappij van hun begeerlijkheden lief en daarom geeft God hen er aan over.
- (2.) De richterlijke verharding heeft plaats wanneer God zondaren aan satan overgeeft als aan een uitvoerder van de Goddelijke rechtvaardige wraak. Mensen die de Heilige Geest weerstaan, ergeren en bedroeven, zetten Hem aan om te vertrekken en hen te laten in de handen van de boze geest die dan een gemakkelijke prooi aan hen heeft zoals te zien is in het geval van Saul. Daardoor wordt satans macht over hen bevestigd, daar de strijd tegen hem is verzwakt en zijn invloed over hen is versterkt.

Nadat God groot geduld met een zondaar heeft geoefend en hij zich niet bekeert wordt gewoonlijk een werk van verharding in hem uitgevoerd. Daarin kunnen wij beschouwen dat:

1. Zij verhardden daar het oordeel niet haastig geschiedt over de boze daad. Zij wagen het méér te zondigen en God laat ze in Zijn toorn ongehinderd voortgaan. Satan en hun eigen verdorven harten maken daarvan gebruik om ze moed en kracht te geven tot zonde. Vandaar verrijst er een wind uit de hel die hun zeilen vult. Zo lezen wij in onze tekst: "Omdat niet haastelijk het oordeel over de boze daad geschiedt daarom is het hart van de kinderen der mensen in hen vol om kwaad te doen."

2. Zij worden verhard door hun voorspoed in de wereld. "Zij zijn niet in de moeite als andere mensen en worden met andere mensen niet geplaagd. Daarom omringt ze de hovaardij als een keten, het geweld bedekt ze als een gewaad," Ps. 73:5, 6. Hoe heter de zon schijnt, hoe harder de klei wordt. En hoe warmer de zon van aardse voorspoed schijnt op de zondaar die aan zijn eigen lusten en aan de macht des satans overgegeven is, hoe meer hij aangevuurd wordt tot zonde.

3. Zolang de Voorzienigheid uitstel aan zondaren verleent worden ze door anderen verzocht, geleid en aangespoord tot zondigen. Begeerlijke voorwerpen en middelen die hen tot kwade werken vervoeren worden door een rechtvaardige God in hun weg gebracht. Zo wordt de vertederende invloed der Voorzienigheid in uitwendige dingen, welke hen tot bekering behoorde te leiden, voor hen een middel om nog meer verhard te worden tot hun verderf en wel als gevolg van hun eigen begeerlijkheden onder welke macht zij blijven. "Want de afkering der onverstandigen zal ze doden en de voorspoed der zotten zal ze verderven, Spr. 1:32. De voorspoed is voor hen als een sterke wind op een schip zonder ballast in een storm.

4. Gepaste middelen om hen te beteugelen worden in het rechtvaardig oordeel Gods krachteloos en dat verhardt hen. Zo ging het met Farao. Het wonder van de staf die in een slang veranderde, en van het water in bloed en van de vorsen opkomende uit de rivieren scheen in Farao's ogen een werk van tovenaars te zijn, en daarom werden die waarschuwingen krachteloos voor hem.

5. Zij verharden door de tegenspoed en het kruis die door de Voorzienigheid gezonden worden op ernstige vromen. Door de list van satan vermeerderen hun ellenden zodat zij zowel de godsdienst als de godsdienstigen verachten. In dit beleid van God heeft er een verharding plaats in onheilige aanschouwers van de verdrukking van Gods volk. Daarom wordt vanwege de ergernissen een *wee* over de wereld uitgeroepen. De grote massa mensen heeft zo weinig begrip van de godsdienst en zo weinig inzicht in de verborgenheden van de Voorzienigheid dat zij geneigd zijn te denken dat de voorspoedigste weg de beste weg is. Er is een geslacht dat de godsdienst beoordeelt naar de voorspoed. Dat geslacht was er ook in Jeremia's dagen. Zij zeiden: "Maar wij zullen ganselijk doen al hetgeen dat uit onze mond is uitgegaan rokende aan Melecheth des hemels en haar drankofferen offerende, gelijk als wij gedaan hebben wij en onze vaders, onze koningen en vorsten, in de steden van Juda en in de straten van Jeruzalem; toen werden wij met brood verzadigd en waren vrolijk en zagen geen kwaad. Maar van toen af dat wij opgehouden hebben aan Melecheth des hemels te roken en haar drankofferen te offeren, hebben wij aan alles gebrek gehad en zijn door het zwaard en door de honger verteerd," Jer. 44:17, 18. Zo laat de Heere in Zijn heilige Voorzienigheid die weg open voor wereldse en vleeselijke mensen. En daarin struikelen zij door hun eigen vrijwillige blindheid en zo brengen zij zichzelf ten verderve.

Ten vijfde. Het algemene beleid van de Voorzienigheid in het besturen van de wereld is zacht voor Zijn vijanden en scherp voor Zijn eigen kinderen, in dit leven. "Indien wij alleen in dit leven op Christus zijn hopende zo zijn wij de ellendigste van alle mensen," 1 Kor. 15:19. "Zo wie Ik liefheb die bestraf en kastijd Ik; wees dan ijverig en bekeert u," Openb. 3:19. Dit is de algemene regel hoewel er uitzonderingen op zijn. Gods vijanden hebben soms pijnlijke ervaringen en Gods kinderen troostrijke. Maar de algemene en gewone handelingen van de Voorzienigheid betekenen voorspoed voor de goddelozen en tegenspoed voor de godzaligen.

Dit blijkt bijzonder in twee dingen.

1. Gods kinderen worden in bijzondere slagen van de Voorzienigheid dichter naar de troon gedreven en de vijanden er verder van af.

(1.) God let scherp op vele dingen in Zijn eigen volk, die Hij in anderen voorbijgaat. Daarom zei Job: "Indien ik zondig zo zult Gij mij waarnemen en van mijn misdaad zult Gij mij niet onschuldig houden," hoofdstuk 10:14. Een bekend spreekwoord zegt: *De een mag wel een paard stelen en een ander mag niet over het hek kijken.* Een kind van God moet dikwijls méér boeten voor een ijdele gedachte dan een ander voor een zondige daad. Een kind Gods moet méér betalen voor een ondoordacht woord dan anderen voor godslastering en voor opzettelijke goddeloosheid. Hoe moest Mozes lijden om een haastig woord: "Zij maakten Hem ook zeer toornig aan het twistwater en het ging Mozes kwalijk om hunnentwil; want zij verbitterden zijn geest zodat hij wat onbedachtelijk voortbracht met zijn lippen," Ps. 106:32, 33.

(2.) Wanneer beiden slagen krijgen om een kwade zaak krijgt Zijn eigen volk dikwijls de hardste slagen. Daarom zegt de weeklagende Kerk: "Gaat het ulieden niet aan, gij allen die over weg gaat? Schouwt het aan en ziet of er een smart is gelijk mijn smart die mij aangedaan is waarmede de Heere mij bedroefd heeft ten dage der hittigheid Zijns toorns, Klaagl. 1:12. De twist die God had met sommige godzalige Korinthiërs wegens hun onwaardig avondmaal houden, was tot ongesteldheid van hun lichaam ja zelfs tot de

dood," 1 Kor. 11:30. Om die oorzaak zijn onder u vele zwakken en zieken en velen slapen.

2. Veel tegenspoed is op een bijzondere wijze het lot van Gods volk in dit leven en de wereld lacht meest haar eigen vrienden toe. "Deze dingen heb Ik tot u gesproken opdat gij in Mij vrede hebt. In de wereld zult gij verdrukking hebben, maar hebt goede moed, ik heb de wereld overwonnen," Joh. 16:33. "Daarom keert Zijn volk hiertoe als hun wateren eens volle bekers worden uitgedrukt," Ps. 73:10. Voor de Kerk en het volk van God schijnt in dit leven tegenspoed de regel en gewone weg te zijn en voorspoed schijnt een uitzondering te wezen. Maar voor wereldse mensen schijnt voorspoed regel en tegenspoed uitzondering te zijn.

Dit blijkt uit verschillende dingen.

1ste. Uit de Schrift waarin wij vinden dat de weg van tegenspoed het pad is dat is aangelegd voor de kinderen des Heeren en dat de heiligen onder het Oude en Nieuwe Testament die weg moesten volgen. De Godzaligen kreunen dikwijls onder het gewicht van hun eigen verdrukking en onder het gewicht van de voorspoed die zij zien in de goddeloosheid van hun vijanden. De Kanaänieten bouwden steden terwijl de harp en het orgel in hun midden waren, terwijl de Kerk nog in tenten woonde. Abraham was een vreemdeling in het land der belofte terwijl de gevloekte Kanaänieten het land in bezit hadden. Jacobs nageslacht was in slavernij in Egypte terwijl de Edomieten zich in hun eigen land gevestigd hadden en hun eigen koning hadden. Beschouw Israël in vergelijking met andere volken en gij zult hun voorspoed van korte duur bevinden in vergelijking met hun buuren en hun verdrukking duurde lang. "Toen antwoordde de Engel des Heeren en zei: Heere der heerscharen hoe lang zult Gij U niet ontfermen over Jeruzalem en over de steden van Juda op welke Gij gram geweest zijt deze zeventig jaren?"

Maar onze Zaligmaker verklaart onder het Nieuwe Testament dat Gods volk zijn deel niet in dit leven heeft: "En Hij Zijn ogen opslaande over Zijn discipelen zei: Zalig zijt gij armen! want uwer is het koninkrijk Gods. Zalig zijt gij die nu hongert want gij zult verzadigd worden. Zalig zijt gij die nu weent want gij zult lachen. Zalig zijt gij wanneer u de mensen haten en wanneer zij u afscheiden en smaden en uw naam als kwaad verwerpen om des Zoons des mensen wil. Verblijdt u te dien dage en zijt vrolijk; want zie, uw loon is groot in de hemel; want hun vaderen deden desgelijks den profeten. Maar wee u gij rijken! want gij hebt uw troost weg. Wee u die verzadigd zijt! want gij zult hongeren. Wee u die nu lacht! want gij zult treuren en wenen," Lukas 6:20-25. "Maar Abraham zei: Kind, gedenk dat gij uw goed ontvangen hebt in uw leven en Lazarus desgelijks het kwade; en nu wordt hij getroost en gij lijdt smarten," Lukas 16:25.

2de. Ook uit ervaring en uit hetgeen onze ogen zien blijkt dat het onheil voor Gods volk en voorspoed voor de lieden van de wereld schijnt geschapen te zijn. Men behoeft slechts zijn ogen open te doen en rondom zich in de wereld te zien en het kan niet missen dat men de grootste gunsten van de wereld uitgestort ziet op hen die het minste begrip van God en godsdienst hebben. Goddeloosheid zit op de troon terwijl oprechte godzaligheid neergedrukt wordt. Men ziet dikwijls zondaars lachen terwijl heiligen wenen.

Nu, dit beleid van de Voorzienigheid vloeit voort uit de Goddelijke wijsheid. Want:

1. Door die beschikking heeft het kwade een goede naam en het goede een kwade naam. Zondaren die ten laatste diep zullen drinken uit de beker van eindeloze smart worden in de tijd geduldig verdragen om ze tot bekering te roepen.

Godvrezenden die zullen ingaan in de eeuwige vreugde, hebben op aarde de beproeving van een tijd van wenen.

2. Zoals een vader meer zorg heeft en meer nauwkeurig is in het bestraffen van de fouten van zijn eigen kinderen, méér dan in die van zijn knechten, zo handelt ook onze Vader in de hemel met Zijn gezin. Hoe meer Hij Zijn kinderen bemint hoe meer hij ze met Zijn roede straft. "Uit alle geslachten des aardbodems heb Ik ulieden alleen gekend; daarom zal Ik al uw ongerechtigheden over ulieden bezoeken," Amos 3:2. Er zijn sommigen die eeuwig bij Hem zullen wonen en er zijn anderen die voor eeuwig van Hem gescheiden zullen zijn. Het is geen wonder dat Hij meer zorg heeft de eersten te reinigen dan de laatsten!
3. Dit beleid Gods is meest overeenkomstig met de weg die Hij hield met Zijn eigen Zoon en Zijn vijanden. Toen Christus in de wereld was, was hij een Man van smarten en van droefheid. De wind blies aanhoudend in Zijn aangezicht totdat Hij aan het kruis wreed ter dood gebracht werd. De bijl lag in die dagen aan de wortel van de Joodse kerk en staat, die Zijn vijanden waren. Toch werd de bijl niet tegen hen gehanteerd al de tijd toen Hij in hun midden was doch niet eerder dan ongeveer 40 jaar later. Nu, Gods kinderen moeten aan Christus gelijkvormig zijn. "Want die Hij tevoren gekend heeft, die heeft Hij ook tevoren verordineerd den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn, opdat Hij de eerstgeborene zij onder vele broederen," Rom. 8:29.

Ten zesde. Hoewel de verdraagzaamheid Gods met zondaren aan ons kortzichtige zondaren vreemd voorkomt, zo zal ze toch niet vreemd zijn wanneer wij Zijn geduld zien in de spiegel van de oneindige volmaaktheden van de Goddelijke natuur. Een voorwerp dat in een ondiepe rivier wordt geworpen zal zichtbaar blijven, maar werpt men het in de zee dan zal het niet meer gezien worden. Wij staan verwonderd bij het lankmoedig beleid der Voorzienigheid, als wij op mensen zien, maar wij zullen ons niet langer verwonderen wanneer wij op de hoge en verhevene God zien en wij bemerken, dat:

1. God *eeuwig* is, van eeuwigheid tot eeuwigheid. Indien mensen zich niet haasten hun twisten te beëindigen, dan kunnen zij door de dood overvallen worden en dan zullen zij geen gelegenheid meer hebben. Maar hoe lang de Heere ook wacht om 'n einde te maken aan Zijn twist met zondaren, Hij zal Zijn tijd niet verliezen want Hij is eeuwig.
2. In het eeuwig bestaan van God zijn *geen verwisselingen van tijd*. Voor Hem is het niets anders dan een eeuwig heden. De tijd is aan geschapen wezens toegemeten maar niet aan het eeuwige Wezen. Duizend jaren en één dag zijn voor Hem gelijk. "Want duizend jaren zijn in Uw ogen als de dag van gisteren, als hij voorbij gegaan is en als een nachtwake," Ps. 90:4. Deze beschouwing wordt door de apostel bevestigd: "Doch deze éne zaak zij u niet onbekend, geliefden, dat één dag bij de Heere is als duizend jaren en duizend jaren als één dag," 2 Petr. 3:8. Om ons een inzicht te geven in de redenen waarom God de uitvoering van het vonnis uitstelt, voegt bij er aan toe: "De Heere vertraagt de belofte niet gelijk enigen dat traagheid achten, maar is lankmoedig over ons, niet willende dat enigen verloren gaan, maar dat zij allen tot bekering komen."
3. De *tijd die vastgesteld is* om het vonnis tegen iedere onboetvaardige zondaar uit te voeren is precies bij God bekend en de bestemde tijd zal geen ogenblik verlengd worden. "Want het gezicht zal nog tot een bestemde tijd zijn, dan zal Hij het op het einde voortbrengen en niet liegen," Hab. 2:3. Wij zien het begin en het midden der dingen maar wij kunnen het einde niet voorzien. God ziet alles van het begin tot het einde op één ogenblik. Daarom kan Hij onheilige zondaars sparen want Hij ziet

dat hun dag komt. Wat haast is er voor God nodig? Want Hij ziet de zondaar verdwijnen en in het graf storten.

4. God weet wat *Zijn eigen voornemen* is en niemand kan het verhinderen. "Nu prijs ik, Nebukadnézar, en verhoog en verheerlijk de Koning des hemels, omdat al Zijn werken waarheid en Zijn paden gerichten zijn en Hij is machtig te vernederen degenen die in hoogmoed wandelen," Dan. 4:37. Een vorst die bevreesd is voor een opstand zal trachten de opstandelingen te verstrooien eer zij zich onder een aanvoerder verzameld hebben. Maar Hij die weet dat Hij ze verpletteren kan wanneer Hij wil, laat hun toe al hun krachten te verzamelen. God kan de voornemens tot Zijn heerlijkheid bereiken door onboetvaardige zondaren lange tijd te sparen, "Want de Schrift zegt tot Farao: Hiertoe heb Ik u verwekt opdat Ik in u Mijn kracht bewijzen zou en opdat Mijn naam verkondigd worde op de ganse aarde," Rom. 9:17.
5. God is *oneindig zalig in Zichzelf* en geen schepsel kan iets doen waardoor Zijn rust verstoord wordt. "Indien gij zondigt wat bedrijft gij tegen Hem? Indien uw overtredingen menigvuldig zijn, wat doet gij Hem? Uw goddeloosheid zou zijn tegen een man gelijk gij zijt en uw gerechtigheid voor eens mensenkind," Job. 35:6 en 8. Indien de hele schepping tegen Hem zou samenzweren en hun mond tegen de hemelen zouden openen en het uiterste van hun macht tegen Hem zouden te werk stellen, dan zal Hij hun onmachtige misdadigheid verachten omdat zij slechts mensen zijn die met hun hoofd tegen een rots lopen. De grootste ruimte van tijd kan Hem niet vermoeien. "Weet gij het niet? hebt gij niet gehoord dat de eeuwige God, de Heere, de Schepper van de einden der aarde noch moede noch mat wordt?" Jes. 40:28.

Ten zevende. Er is noodzaak zowel voor een *snel* als een *langzaam* beleid in het werk van de Voorzienigheid waardoor de wereld geregeerd wordt.

1. God toont Zich soms een snel Getuige te zijn tegen zondaren opdat zij zullen weten dat er een God is Die op aarde richt. "De rechtvaardige zal zich verblijden als hij de wraak aanschouwt; hij zal zijn voeten wassen in het bloed des goddelozen. En de mens zal zeggen: Immers is er vrucht voor de rechtvaardige, immers is er een God Die op aarde richt," Ps. 58:11, 12. Hoe lankmoedig God gewoonlijk ook is, toch ontbreken er nu en dan nooit voorbeelden van een snel proces tegen onheilige zondaren. Dit is noodzakelijk tot een getuigenis dat er een God is en dat er een Voorzienigheid is die toeziet op de dingen die onder mensen plaats hebben. En er worden zoveel voorbeelden gesteld als nodig is om allen te waarschuwen.
2. Er is een uitgestelde afrekening nodig, opdat de mensen bedenken zullen dat er een dag van afrekening aanstaande is. "Alzo dat wijzelf van u roemen in de gemeenten Gods over uw lijdzaamheid en geloof in al uw vervolgingen en verdrukkingen die gij verdraagt; een bewijs van Gods rechtvaardig oordeel, opdat gij waardig geacht wordt het koninkrijk Gods voor hetwelk gij ook lijdt; alzo het recht is bij God verdrukking te vergelden dengenen die u verdrukken en u die verdrukt wordt verkwikking met ons in de openbaring des Heeren Jezus van de hemel met de engelen Zijner kracht," 2 Thess. 1:4-7. Als de goddeloosheid van alle mensen in dit leven gestraft werd, zou men tot het besluit komen dat er geen dag van afrekening is te verwachten. Er is nooit een vonnis tegen enig kwaad werk gepasseerd op aarde of het is een bewijs van het toekomstige oordeel.

Ten achtste. De *uitgestelde* wraak tegen onboetvaardige zondaren zal een *zekere* wraak zijn. Hoe langer het oordeel uitgesteld wordt hoe pijnlijker het zal zijn wanneer het komt. "Mijne is de wraak en de vergelding ten tijde als hun voet zal wankelen;

want de dag hun ondergangs is nabij en de dingen die hun zullen gebeuren, haasten," Deut. 32:35. De oude wereld werd honderd en twintig jaren gespaard, maar ze werd ten laatste weggevaagd.

1. Laten zondaren ook nog zo lang gespaard worden, niet één van al hun kwade werken kan of zal vergeten worden. Zijzelf mogen ze vergeten, maar God zal ze niet vergeten. Er is een gedenkboek van hun zondig leven zowel als van de goede woorden en werken der heiligen. "De Heere heeft gezworen bij Jacobs heerlijkheid: Zo Ik al hun werken in eeuwigheid zal vergeten," Amos 8:7. "Deze dingen doet gij en Ik zwijg; gij meent dat Ik ten enenmale ben, gelijk gij; Ik zal u straffen en zal het ordelijk voor uw ogen stellen," Ps. 50:21.
2. Hoe langer zondaars gespaard worden hoe groter hun rekening zal worden en dan zal alles op één ogenblik komen. Het is de ontferming over Gods volk dat Hij niet ophoudt hen te bestraffen. Onder mensen is het een teken van zwakheid dat zij hun schuld bij beetje willen betalen, maar als ze oprecht zijn verliezen zij de moed wanneer zij merken dat de rekening toch oploopt. Daarom zoeken zij naar een weg tot vereffening van de schuld.
3. Wanneer de dag van afrekening voor de onboetvaardige zondaar aanbreekt zal zowel de hoofdsom als de intrest in rekening gebracht worden. Zij zullen niet alleen te betalen hebben voor hun zondige werken, maar ook voor de weldaden die zij in dit leven genoten hebben en voor de tijd waarin zij gespaard zijn, "Of veracht gij de rijkdom Zijner goedertierenheid en verdraagzaamheid en lankmoedigheid, niet wetende dat de goedertierenheid Gods u tot bekering leidt? Maar naar uw hardheid en onbekeerlijk hart vergadert gij uzelf toorn als een schat in de dag des toorns en der openbaring van het rechtvaardig oordeel Gods, Welke een iegelijk vergelden zal naar zijn werken," Rom. 2:4, 5. Wat hun zonde verzaard heeft zal hun oordeel en straf verzwaren. Hoe langer de uitvoering van het vonnis tegen zondaren, tegen werkers van het kwaad, uitgesteld wordt en met hoeveel uitwendige gunsten van de Voorzienigheid zij ook mogen overladen worden, toch zal het alles blijken te smal en te kort te zijn. Dat kan niet ontkend worden wanneer wij beschouwen:
 - De strengheid van het oordeel wanneer het komt. 'De Heere des huizes zal hen afscheiden en hun deel zetten met de geveinsden'. 'Zij zullen vallen in de handen des levenden Gods'.
 - De eeuwigheid van het oordeel. Dat is een Goddelijke verzwaring in het oordeel. *Ga weg van Mij, in het eeuwige vuur.* De worm die eens zal ontwaken zal niet sterven; de vlam die eens zal oprijzen zal niet uitgeblust worden.

1° GEBRUIK, tot onderwijs.

Van wat gezegd is kunnen wij leren:

1. Dat tegenwoordige rust en voorspoed in de wereld geen bewijs is van Gods bijzondere gunst. De mensen zijn inderdaad geneigd het zo te verklaren en satan en het bedrieglijke hart helpen hen om zo'n gevolgtrekking te maken. Voorspoed is zover af van een bewijs van Gods gunst te zijn dat zelfs zij die onder de toorn Gods verkeren vele weldaden voor dit leven ontvangen. En zo is het met velen.
2. Tegenwoordige rust, straffeloosheid en welvaart geven geen enkele zekerheid voor de toekomst. Mensen zijn geneigd er rustig bij te leven en te dromen dat de dag van morgen zal zijn als de dag van heden. "Hij zegt in zijn hart: Ik zal niet wankelen; want ik zal van geslacht tot geslacht in geen kwaad zijn," Ps. 10:6. Maar de berg die nu vaststaat kan binnenkort instorten. De zon scheen schoon over Sodom in de morgen van die dag in welke God vuur en zwavel over haar regende. De rijke man zei: "Ziel,

gij hebt vele goederen die opgelegd zijn voor vele jaren en in de nacht die daarop volgde werd zijn ziel van hem afgeëist," Lukas 12:18-20.

3. Er kan niet zo'n waarde zitten in uitwendige voorspoed en niet zo'n kwaad in verdrukking als wij gewoonlijk menen. Want een heilig, wijs God zal nooit wat wezenlijk best is aan voorwerpen van Zijn toorn geven en wat wezenlijk slecht is aan voorwerpen van Zijn liefde. Indien er veel werkelijke waarde zat in de weelde, eer, gezondheid, goud en zilver, zoals wij menen en indien er zoveel kwaad was in verdrukking en tegenspoed als wij denken, zouden zij dan zo verdeeld worden dat het grootste deel van de voorspoed aan de zondaren gegeven wordt en de tegenspoed aan de rechtvaardigen? Het is een gevolg van de zwakheid van ons gezicht dat wij zoveel moois en begeerlijks zien in aardse dingen. Zo wij ze door een microscoop bezagen zou de schoonheid verdwijnen en dat vergrootglas is in dit geval het geloof.

4. God is geduldig en lankmoedig en niet onderhevig aan driften zoals wij zijn. Indien God zoals wij, kon komen in vervoering van drift dan zou de aarde reeds vele malen tot as verbrand zijn, gezien de terging die de ogen van Zijn heerlijkheid getergd hebben. Maar de oneindige God is altijd onveranderlijk dezelfde en Hij handelt overeenkomstig Zijn aanbiddelijke deugden, met de rechtvaardigen en de onrechtvaardigen.

5. Droeve en hevige slagen zullen een land en volk overkomen hoewel zij lang gespaard zijn. De Heere heeft lang en veel verdragen van dit afvallige geslacht zowel in leer als in leven. Wij zijn reeds lange tijd bedreigd en door het uitstel zijn wij er toe gebracht te zeggen: "De dagen zullen verlengd worden en al het gezicht zal vergaan," Ez. 12:22. Maar uitstel is geen kwijtschelding. De wolk hangt nog over ons hoofd en het is te vrezen dat velen van ons zullen leven om het losbreken van de storm mee te maken.

2° GEBRUIK, tot vermaning.

1. Laten onheilige zondaren gewaarschuwd zijn dat zij zich bekeren van hun zondige werken en laten zij er zich voor wachten misbruik te maken van de Goddelijke lankmoedigheid over hen. U hebt het geduldig beleid der Voorzienigheid horen verklaren. Indien gij u nu toch wilt bedriegen en de genade Gods wilt veranderen in ontuchtigheid en gij uzelf wilt aanmoedigen tot zonde omdat u nog niet gestraft wordt en in voorspoed leeft, weet dan dat u vrijwillig blind zijt, dat u niet te verontschuldigen zult zijn en dat uw bloed op uw hoofd zal komen.

(1.) Laat daarentegen het gevoel van dankbaarheid u tot bekering leiden. Overleg bij uzelf wat uw toestand had kunnen zijn zo God u neergeveld had, gelijk Hij had kunnen doen, toen gij volop bezig waart in uw zondig leven. Hoe u nu reeds had kunnen zijn buiten alle hoop en mogelijkheid van herstel. U hebt uw leven te danken aan het geduld Gods met u. Zijn lankmoedigheid aan u betoond heeft tot hiertoe uw ziel bewaard voor het verderf. Daarom bekeer u en ga niet verder in die weg voort.

(2.) Laat de beschrijving die gij over het uitstel van het oordeel gehoord hebt u afschrikken er misbruik van te maken. Ik ben er zeker van dat gij er geen bemoediging tot zonde in kunt vinden. Indien gij voortgaat met er misbruik van te maken zo spot gij met een meest ernstige en wijze beschikking der Voorzienigheid. Dan verandert gij uw voedsel in vergif en dan struikelt u in de middag. Zo zal het een voorteken van eeuwige ellende voor u zijn. "Wie is wijs? die versta deze dingen; wie is verstandig? die bekenne ze; want des Heeren wegen

zijn recht en de rechtvaardigen zullen daarin wandelen, maar de overtreders zullen daarin vallen, Hoséa 14:10.

2. Laten allen zich wachten het geduld der Voorzienigheid met zondaren te veroordelen. Ziet toe hoe u daarover spreekt. Zoekt bewaard te worden van opstand van uw verdorven hart bijzonder wanneer u ziet dat God lankmoedig is over uw vijanden. Indien u durft afkeuren wat God doet, zo zult u het later moeten herroepen, hetzij vrijwillig of gedwongen.

1. Er mogen verborgenheden in de beschikkingen van de Voorzienigheid zijn, maar er zijn geen onrecht, dwaling of vergissingen in. "Hij is de Rotssteen Wiens werk volkomen is, want alle Zijn wegen zijn gericht; God is waarheid en is geen onrecht; rechtvaardig en recht is Hij," Deut. 32:4. Aanbid zwijgend die wijsheid en die diepe gedachten der Voorzienigheid. Er zijn zeker ondoorgrondelijke wegen in de lankmoedigheid die God bewijst aan sommige onheilige zondaren. Hoewel u niet kunt doorzien hoe God daarin verheerlijkt kan worden, geloof toch dat God er ongetwijfeld heerlijkheid uit zal ontvangen.
2. De verborgenheid van die beschikking over iedere onheilige zondaar zal ten laatste voor de hele wereld openbaard worden tot voldoening van alle nederige zielen die God hebben vrijgelaten. "Zo dan oordeelt niets vóór de tijd, totdat de Heere zal gekomen zijn, Welke ook in het licht zal brengen hetgeen in de duisternis verborgen is en openbaren de raadslagen der harten; en alsdan zal een iegelijk lof hebben van God," 1 Kor. 4:5. Wees niet te haastig, wacht op het einde en dan zal u toegestaan worden te oordelen. "Die antwoord geeft eer hij zal gehoord hebben, dat is hem dwaasheid en schande." Waarom zou u oordelen over het weefsel van de Voorzienigheid eer het uitgesponnen is?

3. Wees niet afgunstig over de voorspoed van de goddelozen. "Uw hart zij niet nijdig over de zondaren, maar wees te allen dage in de vreze des Heeren, Spr. 23:17. "Ontsteek u niet over de boosdoeners, benijd ze niet die onrecht doen," Ps. 37:1. Wie zou afgunstig zijn op de staat van een veroordeeld mens, hoewel hij een langdurig uitstel heeft en veel verkwikkingen geniet in het gevangenhuis? Want dat is de toestand van de werkers der ongerechtigheid, welke aardse verkwikkingen zij ook mogen genieten. Daarom zijn zij meer voorwerpen van medelijden dan van afgunst. Men behoorde liever een begenadigd mens te zijn in de diepte van aardse ellende dan in een veroordeelde staat te zijn in de hoogste trap van aardse voorspoed. "Want wat baat het een mens zo hij de gehele wereld gewint en lijdt schade zijner ziel? Of wat zal een mens geven tot lossing zijner ziel?" Matth. 16:26.

- (1.) Zulk een afgunst komt verder uit een ongezond hart. Zij is een vrucht uit een mengsel van onkunde, onbezonnenheid, ongeloof en wereldsgezindheid. Om daarvan genezen te worden hebt gij alleen nodig dat uw ogen geopend worden om de zaken in hun ware aard te zien; u is geloof en gespeendheid van de wereld noodzakelijk.
- (2.) Ieders staat moet beoordeeld worden overeenkomstig wat hij voor God is. Iemand wiens vriend God is die is gelukkig hoewel de wereld hem nooit een goed woord of een vriendelijke blik zou geven. Indien God iemands Vijand is die is een ellendig mens hoewel alle mensen van de wereld hem op zijn wenken zouden bedienen. Want zoals iemands staat voor God is zo is hij voor tijd en eeuwigheid, hetzij wel of wee.

4. Laten wij allen leren ons gedrag te regelen naar het voorbeeld van God in Zijn regering van de wereld in zover het ons ter navolging wordt voorgesteld. "Zijt dan navolgers Gods als geliefde kinderen," Ef. 5:1. Wij moeten daaruit leren:

- (1.) Geduldig te zijn en traag tot toorn. Hoe slecht bekomt het ons zo haastig vlam te vatten tegen onze medemensen, bij elke belediging, terwijl de Allerhoogste zoveel geduld met ons oefent? Hoe meer geduldig en zachtmoedig iemand zich gedraagt, hoe meer gelijkvormigheid hij met God heeft, die ons een voorbeeld heeft gegeven. "Leer van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart."
- (2.) Wij behoren verdraagzaam te zijn jegens zondaren opdat wij hun genezing mogen zoeken. Broeders, indien ook een mens overvallen ware door enige misdaad, gij die geestelijk zijt, brengt de zodanige terecht met de geest der zachtmoedigheid; ziende op uzelf, opdat ook gij niet verzocht wordt," Gal. 6:1. Niet dat wij hem in zonde moeten laten voortgaan in zover het in onze macht is hem daarvan af te brengen. God kan het goede uit het kwade verder doen komen, maar dat kunnen wij niet. Daarom zijn wij niet geroepen om dat deel van het beleid der Voorzienigheid jegens de zondaren na te volgen. Maar laten wij het voorbeeld des Heeren volgen door de slechtste zondaren aan te spreken om ze te genezen en laten wij ze niet als ongeneeslijk overgeven.
- (3.) Wij moeten onze vijanden lief hebben en goed doen aan onwaardigen, ondankbaren en bozen. "Maar hebt uw vijanden lief en doet goed, en leent zonder iets weder te hopen. En uw loon zal groot zijn en gij zult kinderen des Allerhoogsten zijn; want Hij is goedertieren over de ondankbaren en bozen," Lukas 6:35. Wij leven in een slechte wereld waarin de mensen zulk een voorbeeld nodig hebben om hen aan te sporen om goed te doen aan anderen. Indien wij ons goeddoen beperken tot hen die ons goeddoen, wat doen wij dan meer dan anderen? Indien wij ons beperken tot hen die het naar onze mening waardig zijn dan doen wij het alleen terwille van het schepsel. Maar als wij het voorbeeld dat God ons heeft gegeven wensen na te volgen dan zullen wij goeddoen aan allen wanneer wij daartoe gelegenheid hebben en zo zullen wij handelen uit een christelijk beginsel.

5. Laten wij niet rustig leven in het land en bij het geslacht in welks midden wij wonen. Laten wij niet menen dat God de ongerechtigheid van ons vaders die trouweloos en wreed opgetreden zijn tegen de godzaligen, vergeten heeft. Of dat Hij de afval van de waarheid en van de heiligheid van het evangelie goedkeurt. In onze dagen neemt het onheilige geslacht de plaats in van het afvallige en vijandige geslacht dat voorging. Het vonnis is nog niet uitgevoerd doch het is slechts uitgesteld. Daarom moeten wij verwachten dat de uitvoering nog zal komen, indien het niet voorkomen wordt door berouw en bekering.

LEERSTELLING III.

Gods uitstel van het vonnis wordt dikwijls jammerlijk door zondaren misbruikt, zodat hun harten vol zijn om kwaad te doen en zij hoe langer hoe meer schuld maken.

In de verhandeling van dit leerstuk zal ik:

Ten eerste aantonen het misbruik dat onheilige zondaren maken van het geduld Gods dat Hij verleent in het uitstel van de uitvoering van het vonnis zodat hun harten in hen vol zijn om kwaad te doen.

Ten tweede nagaan wat de oorzaak is dat zondaren zulk een misbruik maken van de lankmoedigheid Gods.

Ten derde een toepassing maken van die waarheden.

Ik zal dan **ten eerste** aantonen welk misbruik onbekeerde mensen maken van de lankmoedigheid Gods zodat hun harten vol zijn om kwaad te doen.

1. Zij misbruiken het geduld Gods dat Hij hun betoont, *tot vleselijke onbezorgdheid*. "Hij zegt in zijn hart: Ik zal niet wankelen want ik zal van geslacht tot geslacht in geen kwaad zijn," Ps. 10:6. Daar zij gewaarworden dat God Zijn bedreigingen tegen hen niet uitvoert komen zij tot het besluit dat zij in geen gevaar zijn en zij beginnen op de dreigementen te zien als op een loos alarm. "Zijn wegen maken te allen tijde smart; Uw oordelen zijn een hoogte verre van hem," Ps. 10:5. En zo gaan zij rustig verder in hun onheilige wandel. Vandaar dat de uitvoering van het vonnis hen onverwacht overvalt. "Want gij weet zelve zeer wel dat de dag des Heeren also zal komen gelijk een dief in de nacht. Want wanneer zij zullen zeggen: Het is vrede en zonder gevaar dan zal een haastig verderf hen overkomen gelijk de barensood een bevruchte vrouw en zij zullen het geenszins ontvlieden," 1 Thess. 5:2, 3.

2. Zij misbruiken de lankmoedigheid Gods tot een *wulps leven* waarin hun toeleg niet is een reine consciëntie te hebben maar zoveel als hun omstandigheden in de wereld hun toelaten, hun begeerlijkheden te bevredigen zoals de rijke man deed. "Ik zal tot mijn ziel zeggen: Ziel, gij hebt vele goederen die opgelegd zijn voor vele jaren; neem rust, eet, drink, wees vrolijk," Lukas 12:19. Hoe meer de Voorzienigheid hen begunstigt in aardse dingen, hoe vuriger zij zijn om de begeerten van hun vlees op te volgen. "Daarna zijn zij naardat hun weide was, verzadigd geworden; als zij verzadigd zijn geworden heeft zich hun hart verheven; daarom hebben zij Mij vergeten," Hosea 13:6. Zo verbeuzelen velen hun leven en zij brengen het door in het verzorgen van het vlees, "de begeerlijkheid des vleses, de begeerlijkheid der ogen en de grootsheid des levens." En dat is een eindeloos werk. "Al deze dingen worden zo moede dat niemand het zou kunnen uitspreken; het oog wordt niet verzadigd met zien en het oor wordt niet vervuld van horen," Pred. 1:8.

3. Zij misbruiken het uitstel hetwelk God hun verleent *tot onbeschaamdheid* in hun zondigen. Wanneer God mensen in een zondige loop slaat dan staan zij dikwijls beschaamd daar zij door de hand des hemels aangewezen worden als overtreders. Maar wanneer mensen voorspoed hebben in een zondige loop dan tonen ze een voorhoofd van koper en een grote mate van onbeschaamdheid in hun zonde alsof de Voorzienigheid hun een vrijbrief had gegeven om goddeloos te zijn. "Zij zijn niet in de moeite als andere mensen en worden met andere mensen niet geplaagd. Daarom omringt ze de hovaardij als een keten, het geweld bedekt ze als een gewaad," Psalm 73:5, 6.

4. Zij misbruiken het uitstel om met God en met *al wat heilig is te spotten*. "Zij zetten hun mond tegen de hemel en hun tong wandelt op de aarde," Ps. 73:9. Agur zag het gevaar van die strik en daarom bad hij: "Doe ijdelheid en leugentaal verre van mij; armoede of rijkdom geef mij niet, voed mij met het brood mijns bescheiden deels; opdat ik zat zijnde U dan niet verloochene en zegge: Wie is de Heere? of dat ik verarmd zijnde dan niet stele en de naam mijns Gods aantaste," Spr. 30:8, 9. Israël viel in die strik: "Als nu Jeschurun vet werd zo sloeg hij achteruit; gij zijt vet, gij zijt dik, ja met vet overdekt geworden! en hij liet God varen Die hem gemaakt heeft en versmaadde de Rotssteen zijns heils," Deut. 32:15. De onheiligen hebben geen liefde tot God; indien zij iets in die geest hebben, dan is het slechts vrees voor Hem, een slaafse vrees voor Zijn toorn, voortkomende uit liefde tot zichzelf. Doch deze vrees verliezen ze ook wanneer God hun straf uitstelt. En zo ontaardt de vrees in verachting zoals bij mensen de gewoonte is ten opzichte van iemand die wij niet liefhebben en ook niet vrezen. Mist men liefde en vrees voor God dan wordt al wat heilig is veracht.

5. Zij misbruiken de lankmoedigheid om in de zonde toe te nemen en *de vrije toom* te geven aan verscheidene begeerlijkheden. De ene zonde baant de weg voor de andere en voorspoed in een zondige loop geeft vele gelegenheden tot zonde. Gelijk een bedorven maag, hoe meer zij ontvangt hoe meer kwade luimen zij opgeeft. Zo ook, hoe meer voorspoed iemand heeft in een zondige loop, hoe snoder hij wordt.

6. Zij misbruiken de verdraagzaamheid *om meer te zondigen*. "Welke ongevoelig geworden zijnde zichzelf hebben overgegeven tot ontuchtigheid om alle onreinheid gieriglijk te bedrijven," Ef. 4:19. Hoe meer de begeerlijkheden gevoed worden hoe sterker zij worden en hoe meer ze de mens aandrijven om ze te bevredigen. In dat geval is het hart als een schip dat met een stevige wind in de rug verder zeilt.

7. Zij misbruiken de tijd van uitstel van de straf, tot onverbeterlijkheid en hardnekkigheid. Een zondaar die voorspoedig is groeit spoedig boven alle berisping en vermaning uit. Zoals tegenspoed dikwijls meewerkt om een mens nederig te maken zo doet voorspoed een onvernederd hart opzwellen. Het hart dat door hoogmoed opgeblazen is weigert te bukken totdat God door Zijn genade of door oordelen het neerslaat.

Wij zullen **ten tweede** nagaan wat *de oorzaak* is dat zondaren misbruik maken van de lankmoedigheid Gods.

1. Daar de zonde in de goddelozen heerst is vrees voor de straf hun hoogste beweegreden om iets goeds te doen en dat is voor hen de krachtigste aansporing om iets kwaads na te laten. Maar als die weerhouding wordt weggenomen door een gedurig uitstel van het oordeel dan keert het natuurlijk hart terug tot zijn eigen neiging en snuift met volle teugen de wind van de wereld op als het veulen van een woudezel. De liefde tot heiligheid om de heiligheid zelf en de liefde tot het beeld van God, kan zo'n uitslag voorkomen.

2. Zij leggen het doel van de Voorzienigheid verkeerd uit. Zij geven een verkeerde uitleg aan het langzame proces dat God met hen voert. De bedoeling daarvan is hen tot bekering te brengen. Maar ze slaan er geen acht op. Integendeel, verklaren zij de lankmoedigheid zó, alsof God hun wegen goedkeurde en dat Hij nog wel zoveel achting voor hen had, dat Hij niet zo hard wil behandelen als sommigen hen willen doen geloven. Zij kunnen niet geloven dat Hij vertoornd is over hun zonden daar zij in Zijn Voorzienigheid veel voorspoed hebben.

3. Er is een wortel van godloochening in de harten van alle natuurlijke mensen en dat kwaad heerst in de goddelozen. "De dwaas zegt in zijn hart: Daar is geen God," Psalm 14:2. Hoewel God hun nu en dan bewijzen geeft van Zijn bestaan, regering en rechtvaardigheid door Zijn werken van oordelen en gericht over hen, toch zijn zij geneigd Hem te vergeten en Hem te verloochenen. Van mensen die aan hun begeerlijkheden gekluisterd zitten is te verstaan dat zij wensen dat er geen God was; of indien er een is dat Hij dan niet zodanig was als de Bijbel ons voorstelt. Daarom zijn zij gereed om alles aan te vatten wat hun gedachte schijnt te bevestigen.

4. In zulke wegen laat God dikwijls op een heilige wijze een geest van verharding komen op mensen die zichzelf verharden. In dat geval zweren satan en het boze hart samen om hen in de strik te houden.

1° GEBRUIK, tot lering.

1. Dat wij er ons niet over moeten verwonderen dat zondaren van het ene kwade werk in het andere vallen en dat zij al zondiger worden terwijl uitwendige gunsten over hen worden uitgestort. Het is slechts een vervulling van de Schrift. De werken van de Voorzienigheid zijn dikwijls onverklaarbaar voor ons totdat wij met de zaken tot de Bijbel komen. Daar zullen wij zien dat de Voorzienigheid volkomen beantwoordt aan het Woord.

2. Het is goed voor de mens om veel onder de slagen der Voorzienigheid te verkeren. Tegenspoed is smartelijk doch het is een veilig lot. "Het is mij goed dat ik verdrukt ben geweest opdat ik Uw inzettingen leerde," Ps. 119:71. Doch hoewel sommigen door de tegenslagen bij hun zonde bepaald worden, toch zijn anderen geneigd om God en zichzelf te vergeten. Het zou voor de verdrukten zeer nuttig zijn om veel te overdenken hoe het hart geneigd is om een jammerlijk misbruik te maken van rust en voorspoed.

3. Een langzaam komende straf zal een smartelijke straf zijn wanneer zij komt. Hoe langer de straf voor onboetvaardigen wordt uitgesteld, hoe dieper de zonde wortelt. Hoe langer God de verstokten spaart, hoe meer zij zich een schat van toorn vergaderen tegen de dag des toorns. De rekening loopt op en stijgt onrustbarend. Zodat, of de straf komt in de tijd of in de eeuwigheid, voor zondaren die niet tot berouw gekomen zijn onder de lankmoedigheid des Heeren, zal ze zwaar zijn.

4. De verdorvenheid van de menselijke natuur is groot. Zie het hier als in een spiegel hoe de verdraagzaamheid en goedheid van God door het verdorven hart wordt veracht. Het wil zich niet laten trekken door zulke koorden van liefde. Zie hoe onze verdorvenheid ons voedsel in vergif verandert en hoe zij datgene wat tot onze welstand mocht dienen verandert in een strik en val. Merk op de ondankbare natuur van ons verdorven hart dat door ongevoeligheid geen banden van dankbaarheid kent aan onze beste Weldoener.

2° GEBRUIK, tot vermaning.

Wacht u voor het misbruik maken van het geduld van een lankmoedig God, door Zijn genade, goedheid en verdraagzaamheid aan te leggen tot losbandigheid, terwijl God u spaart uw hart te vervullen om kwaad te doen.

Let op het kwaad dat er in ligt.

1. Er is een overschatting van onszelf in, alsof wij niet verdiend hebben streng behandeld te worden en alsof wij aan onze Weldoener niets verplicht zijn. Mensen die

niet beter worden door Gods verdraagzaamheid en niet dankbaar zijn wegens Zijn geduld, die zwellen van hoogmoed zoals ze beschreven worden in Ps. 73:6, "daarom omringt ze de hovaardij als een keten, het geweld bedekt ze als een gewaad."

2. Er is een onderschatting van anderen in, die niet zo zacht door de Voorzienigheid worden behandeld. Daarom zegt Job: "Hij is een verachte fakkel naar de mening desgenen die gerust is," Job. 12: 5. Zij die gerust zijn en het goed hebben in de wereld zien menigmaal ongevoelig neer op hen die het hard te verduren hebben. Zij zien dikwijls op de verdrukten en beproefden neer alsof ze van een lager ras waren. Indien de mensen gevoel hadden van Gods goedheid in Zijn geduld jegens hen, dan zouden zij met anderen medeleven en er zich over verwonderen dat zijzelf niet met al die plagen bezocht zijn.

3. Er is een droevig misbruik van de tijdelijke weldaden in gelegen. Het gebruik van aardse dingen is inderdaad aan de mens toegestaan tot zijn verkwikking, maar altijd om er uiteindelijk de eer van God in te bedoelen. Maar misbruikers van het Goddelijk geduld keren de wapenen tegen God, dezelfde wapenen die Hij hun gegeven heeft om Hem te dienen. "Jeschurun werd vet en sloeg achteruit, en hij liet God varen Die hem gemaakt heeft en versmaadde de Rotssteen zijns heils." De apostel Jacobus noemt ze overspelers, omdat zij de goede gaven welke zij ontvangen in hun wellusten doorbrengen. Daarom zucht de ganse schepping onder de last van de kinderen der verderfenis," Rom. 8:21.

4. Er ligt een weigering in om aan onze soevereine Heere en Koning de verschuldigde schatting te betalen. Alles wat wij hebben is in de weg van vrije goedheid door Hem aan ons geschonken. De koning in zijn paleis en de bedelaar in zijn hut, zij hebben beiden hun woning van God in huur. Ons voedsel en kleding, grof of fijn, met de verkwikkingen des levens zijn ons door God gegeven. Wij kunnen Hem niets betalen dan alleen de schatting van lof en dank, doch zelfs dat weigeren zij die Zijn geduld met hen niet erkennen.

5. Er is een verschrikkelijke ondankbaarheid in gelegen, een zonde van een zwarte kleur. "Zult gij dit den Heere vergelden, gij dwaas en onwijs volk? Is Hij niet uw Vader Die u verkregen, u gemaakt en bevestigd heeft?" Deut. 32:6. Het is een duivelse gesteldheid van het hart dat niet ingewonnen kan worden door weldaden. Het is een lage geest die zich niet verplicht gevoelt door het goede dat hij ontvangt. Maar misbruikers van weldaden, hoe meer God hen overlaadt met gunsten hoe meer zij Hem overladen met hun beledigingen. Ach! willen mensen zondigen omdat genade overvloedig is? Zullen hun harten vol zijn om kwaad te doen omdat het vonnis tegen een boos werk niet haastiglijk wordt uitgevoerd?

6. Er is feitelijk godslastering in gelegen daar misbruikers van het uitstel hetwelk God verleent, als het ware zeggen dat zij bewaard worden om kwaad te doen. Misbruikers van de leer van het evangelie tot losbandigheid zeggen met sprekende daden dat Christus een leraar van zonde is. Misbruikers van de vriendelijke Voorzienigheid doen hetzelfde tegen God in Zijn regering van de wereld. Terwijl de Hemel vriendelijk is jegens mensen in het geven van uitwendige gunsten en zij er evenwel misbruik van maken zo is ook hun leven een taal van godslastering.

7. In het misbruiken van de lankmoedigheid Gods tot losbandigheid is veel Godloochening gelegen. Het is een ontkenning van Zijn Voorzienigheid alsof menselijke zaken Hem niet aangingen. Het is een spotten met Zijn bedreigingen in

Zijn woord. Het verloochent Zijn heilige natuur. Het is een uitdagen van God en een afwerpen van Zijn juk. Overdenk aan welke gevaren gij u daardoor bloot stelt.

1. Indien u zó voortgaat maakt gij uw herstel meer en meer hopeloos. Zonde is een stroom, hoe sneller hij loopt hoe dieper hij wordt. Tegen hoe meer goedheid de mens zondigt, hoe meer het hart verhard wordt en de consciëntie toegeschroeid. Bovendien zet het God aan om de mens over te geven en niet langer met hem te twisten en hem te laten in de handen van zijn begeerlijkheden en van de satan, om nog meer verhard te worden.
2. Mocht God gedachten des vredes over u hebben dan zal uw herstel er diep doorgaan. Voor oude kwalen moeten krachtige geneesmiddelen gebruikt worden. Lang misbruikt geduld zal op zijn best gebroken beenderen tengevolge hebben. Mocht gij behouden worden dan zal het gaan als door vuur. In het gunstigste geval maakt gij uzelf rijp voor een bitter berouw. Hoe meer onheilig en losbandig iemand is in zijn onbekeerde staat hoe meer schrikken en weeën hij in de nieuwe geboorte zal ondergaan. Denk aan Manasse, Paulus en anderen.
3. Laat het gaan zo het wil er zal een einde komen aan Gods geduld. U zult niet kunnen doorgaan in de zonde en God zal u niet altijd sparen. De band tussen deze twee, zonde en lankmoedigheid, zal verbroken worden en God zal u eindelijk tonen dat Hij uw misbruiken van Zijn gunsten niet langer verdragen wil. U zult gewaar worden dat God zal ontwaken ten oordeel en u wakker zal schudden uit uw droom. Dan zal een van beide geschieden, gij zult als een vuurbrand uit het vuur gerukt of anders door Hem in stukken gebroken worden.
4. Indien u nog langer voortgaat in het misbruiken van Gods goedheid dan zal waarschijnlijk Zijn geduld plotseling en onverwacht afgebroken worden. Zo ondervond het de rijke man. God verdroeg de oude wereld lange tijd, maar ten laatste kwam de vloed als een donderslag, temidden van hun vleselijk vermaak en losbandigheid. God zal dan een rechtvaardige vergelding geven over een lang misbruikt geduld.
5. Wanneer misbruikt geduld eindigt zal het in vurige toorn overslaan. Patientia saepe laesa sit furor. Hoe langer God het oordeel heeft uitgesteld hoe zwaarder het zal wegen wanneer het komt. Hoe meer aan iemand toevertrouwd is hoe zwaarder het zal zijn de rekeningen te vereffenen wanneer eens de schuldeisers hem overvallen. Het is aangenaam voor het vlees in rust en overvloed te leven, doch wanneer die weldaden misbruikt worden zal God te Zijner tijd komen en onderzoeken hoe men met Zijn gaven geleefd heeft.

LEERSTELLING IV

Hoe langzaam de uitvoering van het vonnis ook komt, het zal toch zeker uitgevoerd worden tegen onboetvaardige zondaars en werkers van het kwaad.

In het behandelen van deze leerstelling heb ik voorgenomen u aan te tonen:

1. *In welk opzicht de uitvoering van het vonnis zeker zal zijn tegen onboetvaardige zondaars.*
2. *Dat de uitvoering vast en zeker plaats zal hebben.*
3. *De leer toepassen.*

In welk opzicht de uitvoering van het vonnis zeker zal zijn tegen onboetvaardige zondaars.

1. Omdat een volledige lijst van hun boze werken tegen hen ingeleverd zal worden. "Want God zal ieder werk in het gericht brengen met al wat verborgen is hetzij goed of hetzij kwaad," Pred. 12:14. Noch het grote getal van hun zonden noch de lange tijd waarin niet afgerekend is, zal oorzaak kunnen zijn dat er een enige overtreding vergeten wordt. Integendeel zullen de boze daden uit de verscheidene tijdperken van des zondaars leven hem ten laste gelegd worden zonder dat er een enkele zonde wordt vergeten. God houdt een register van alle boze werken en dat boek zal in de laatste dag geopend worden. "De Heere heeft gezworen bij Jacobs heerlijkheid: Zo Ik al hun werken in eeuwigheid zal vergeten," Amos. 8:7.

2. Ook zal daar ingebracht worden de verzwaring van hun boze daden. Een rechtvaardig God zal tegen verstokte zondaars in gedachtenis brengen zowel hun zonden als de wijze waarop zij gezondigd hebben. De tijd, plaats en omstandigheden van hun kwade werken zullen tegen hen ingebracht worden. De misbruikte lankmoedigheid, het licht waartegen zij hebben gerebelleerd, de waarschuwingen die zij ontvingen door het Woord en de Voorzienigheid die zij licht geacht hebben, het kwade voorbeeld dat zij aan anderen hebben gegeven, de strikken waarin anderen werden gevangen door hun slechte voorbeeld, al deze dingen zullen hun onderscheidenlijk ten laste gelegd worden.

3. De overtuiging van hun eigen consciëntie zal daar tegen hen opstaan. Zondaren zoeken nu hun zondige werken te bemantelen en te bedekken om ze daardoor te ontkennen of goed te praten. Er zijn slechts weinigen die nu gewaarschuwd of vermaand willen worden, maar zij hebben veel in te brengen tot hun eigen verdediging. Doch de liegende lippen en de hoogmoedige tongen zullen dan verstommen. Het licht van de consciëntie zal dan zijn als helder daglicht terwijl het nu zo donker is als de nacht. Het zal hen overtuigen van alles wat zij gedaan hebben, het zal ten hunnen laste gelegd worden zonder dat zij er iets van durven ontkennen. Zij zullen overtuigd worden van de rechtvaardigheid Gods in het proces dat Hij tegen hen voert.

4. Daar zal een rechtvaardige straf vanwege hun zonden aan hen opgelegd worden. Zolang God uitstelt dromen mensen met Agag dat de bitterheid des doods geweken is. Doch zij zullen zich bedrogen vinden gelijk toen Samuel het zwaard nam en Agag in stukken hieuw voor het aangezicht des Heeren. Zij zullen ten laatste niet kunnen ontkomen aan de verschuldigde straf over hun wangedrag. Maar zoals een naald de draad achter zich trekt zo zal toorn op de zonde volgen. Het oordeel is de schaduw van de zonde.

5. Er zal evenredigheid zijn tussen hun zonde en de straf. God zal elke zonde van iedere onheilige zondaar in de straf doen uitkomen. Dikwijls is in de tijd de zonde zichtbaar in de straf die over hem uitgesproken wordt, zoals bij Adoni-Bezek die verminkte koningen onder zijn tafel had en die onder het oordeel moest erkennen: "Gelijk als ik gedaan heb alzo heeft God mij vergolden," Richt. 1:7. Maar in de eeuwigheid zal dat niet dikwijls maar altijd zo zijn als in het geval van de rijke man wiens houding tegenover Lazarus gegraveerd was op zijn straf. Daarom wordt gezegd dat hun worm niet sterven zal betekenende de eeuwige wroeging die zij zullen hebben op hun boze werken. Ook zal de mate van straf overeenkomen met de mate van hun zonden. Zij die vele zonden gedaan hebben zullen vele slagen ontvangen.

6. Het vonnis zal onvermijdelijk zijn wanneer het geduld tot een einde gekomen is. "Strijdt om in te gaan door de enge poort; want velen zeg Ik u zullen zoeken in te gaan en zullen niet kunnen, namelijk nadat de Heere des huizes zal opgestaan zijn en de deur zal gesloten hebben en gij zult beginnen buiten te staan en aan de deur te kloppen, zeggende: Heere, Heere doe ons open! en Hij zal antwoorden en tot u zeggen: Ik ken u niet, van waar gij zijt," Lukas 13:24, 25. De deur van genade kan lange tijd openstaan maar zij zal ten laatste gesloten worden. Dan zal er geen ontkoming meer zijn. Hier volgen de redenen:

- (1.) Alwetendheid zal de vluchteling uitvinden en zijn meest verborgen zonden ontdekken en al zijn voorwendsels ontmaskeren. "En daar is geen schepsel onzichtbaar voor Hem, maar alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen Desgenen met Wie wij te doen hebben," Hebr. 4:13. "Waar zou ik heengaan voor Uw Geest en waar zou ik heenvlieden voor Uw aangezicht?" Ps. 139:7. Het oog van een alwetend Rechter kan niet verblind worden.
- (2.) Almachtige kracht zal hem ten onder brengen en zal hem oproepen om de rechtvaardige vergelding op zijn daden te ontvangen. "Hij is wijs van hart en sterk van kracht; wie heeft zich tegen Hem verhard en vrede gehad?" Job. 9:4. Niemand zal Almacht kunnen weerstaan. De stoutste zondaar zal gelijk water uitgegoten worden voor een vertoornd God. De Goddelijke gestrengheid zal daar alle smeekbeden moeten afslaan. Zij die niet wilden horen toen God riep zullen niet verhoord worden als zij roepen wanneer hun tijd voorbij is.

7. Wij moeten nog opmerken dat er een eeuwigheid in het oordeel zal zijn. Wanneer de uitvoering van het vonnis eens begonnen is zal het nimmer eindigen. God is eeuwig en zolang Hij leeft zal Hij de twist voortzetten. De onheiligen zondigen zolang zij in de wereld zijn en laten zij zolang leven als zij willen, zij zullen hun loop niet veranderen. Daarom, wanneer de lankmoedigheid en verdraagzaamheid Gods ten einde zijn zal het oordeel eeuwig op de zondaar rusten.

2. Laten wij ter waarschuwing nog aantonen *waarom de uitvoering van het vonnis tegen onboetvaardige zondaren vast en zeker is.*

1. God heeft een onverbreekbare betrekking op Zijn heilige wet. Zondaren vertrapten de wet, achten haar geboden licht en verachten haar bedreigingen. Maar God acht de wet hoog omdat Hij daarin op een verheven wijze de heiligheid van Zijn natuur heeft uitgedrukt. Indien zondaren haar dan niet eren in de weg van plicht dan zal God ze in hen vereren in de weg van het oordeel. Gods liefde tot Zijn wet kan duidelijk gezien worden.

- (1.) In de werken der Voorzienigheid. Zo spoedig als de zonde in de wereld kwam en de wet verbroken werd veranderde het aangezicht van de Voorzienigheid. En sedert die tijd heeft zij voortdurend min of meer geblazen in het aangezicht van de schepping. Zij is dikwijls gerezen tot hevige stormen om de ontering van de

heilige wet door zondaars, te wreken. Herinner u hoe in die twist Adam uit het paradijs gedreven is, de wereld werd overstroomd door de zondvloed, Sodom verbrand, Jeruzalem verwoest werd en hoeveel vreeslijke slagen in latere tijden werden toegebracht aan onboetvaardige zondaars.

(2.) Zie Gods liefde tot Zijn wet in het werk der verlossing. God heeft sommigen van eeuwigheid uitverkoren, maar daar zij verbrekers van de wet waren moesten zij verlost worden en de prijs moest worden betaald tot vol herstel van de eer van de wet. Christus, de Zoon van God, was hun Verlosser. Doch opdat de eer van de wet mocht worden gezien werd de Borg niet gespaard. "Die ook Zijn eigen Zoon niet heeft gespaard maar heeft Hem voor ons allen overgegeven." Zo schreef God Zijn liefde tot de wet in de verlossing van Zijn uitverkorenen en in het bloed van Zijn Zoon.

2. De waarheid van God verzekert ons dat Zijn Woord zal uitgevoerd worden. Hij heeft gezegd: "Ten dage als gij daarvan eet zult gij de dood sterven," Gen. 2:17. Zijn Zoon heeft ons betuigd: "Indien gij u niet bekeert zo zult gij allen desgelijks vergaan, Lukas 13:3. Bijna elke bladzijde van de Bijbel verzekert het ons: "God is geen man dat Hij liegen zou noch eens mensen kind dat het Hem berouwen zou; zou Hij het zeggen en niet doen of spreken en niet bestendig maken?" Num. 23:19. Gods waarheid moet vallen of onheilige zondaren moeten veroordeeld worden.

3. De rechtvaardigheid Gods vereist het. "Zou de Rechter der ganse aarde geen recht doen?" Gen. 18:25. Mensen kunnen onrechtvaardige rechters zijn, maar dat is bij God onmogelijk. Hij zal op elke overtreding een rechtvaardige vergelding geven. Het is in Zijn macht het te doen en Zijn natuur eist het. Hij haat de zonde en kan niet anders dan ze haten. Daarom, hoewel Hij voor een tijd uitstel geeft, toch zal Hij ten laatste het oordeel doen voortkomen.

4. Het beleid van de Voorzienigheid heeft het voortdurend bevestigd. Er zijn menigte goddelozen in de wereld geweest en wij mogen vragen: "Wie heeft zich tegen Hem verhard en vrede gehad?" Job. 9:4. Sommigen zijn inderdaad lange tijd gespaard maar moesten zij ten laatste niet buigen of breken? Wat overkwam de reuzen in de oude wereld en wat was het lot van Farao of Korach, Dathan en Abiram? Deze dingen zijn geschied om ons te waarschuwen. En indien sommigen in dit leven ontkomen zijn, is er geen voldoende bewijs van het oordeel over hen na dit leven? Het is te bewijzen uit het voorbeeld van de rijke man.

5. De beslissende dag des oordeels zal het buiten twijfel stellen. "God dan de tijden der onwetendheid overzien hebbende, verkondigt nu allen mensen alom dat zij zich bekeren, daarom dat Hij een dag gesteld heeft op welke Hij de aardbodem rechtvaardiglijk zal oordelen, door een Man Die Hij daartoe geordineerd heeft, verzekering daarvan doende aan allen, dewijl Hij Hem uit den doden opgewekt heeft," Hand. 17:30, 31. De Rechter is reeds aangesteld, Zijn naam is reeds genoemd en in Zijn opstanding is het zegel aan Zijn opdracht gehecht. Het oordeel zal algemeen zijn daar allen door Hem geoordeeld moeten worden. Ja het vonnis tegen de goddelozen is reeds in Gods woord opgetekend: "Gaat weg van Mij gij vervloekten in het eeuwige vuur dat voor de duivel en zijn engelen bereid is."

GEBRUIK.

Ten eerste. Laat mij nog enkele woorden spreken tot de onheilige werkers van het kwaad. Tot u heb ik te zeggen:

1. Wees niet gerust voor de toekomstige tijd omdat u nu nog niet gestraft wordt. Laat het met u niet zijn als met de goddeloze waarvan wij in Ps. 10:6 lezen: "Hij zegt in zijn hart: Ik zal niet wankelen; want ik zal van geslacht tot geslacht in geen kwaad zijn." Zo vast als u meent dat uw berg nu staat, zo plotseling kan hij omgekeerd worden, wat zeker zal geschieden als gij u niet bekeert. God geeft u tijd en ruimte om tot berouw te komen. Verkwansel uw tijd niet en droom niet verder opdat u geen berouw krijgt wanneer het te laat is.
2. Wanneer u de voorspoed van andere zondaren ziet grijp daaruit geen moed om u te verharderen in uw zondige loop. Zo deden zij die in Mal. 3:15 genoemd worden: "En nu wij achten de hoogmoedigen gelukzalig; ook die goddeloosheid doen worden gebouwd; ook verzoeken zij God en ontkomen." Gij hebt veel gezien van hun zondige loop en van Gods geduld, maar gij hebt hun einde nog niet gezien. "Ten tijde des avonds, zie zo is er verschrikking; eer het morgen is, is hij er niet meer," Jes. 17:14. Menige dag is schoon begonnen en heeft een stormachtige avond gehad. En wat u ook in hun leven mag gezien hebben, toch zal hun voorspoed in hun boze wandel eindigen in bitter berouw of in hun verwoesting want Gods woord kan niet verbroken worden.
3. Geef tijdig acht op het alarmgeroep en vlied de toekomstige toorn. "Zoekt de Heere terwijl Hij te vinden is roept Hem aan terwijl Hij nabij is. De goddeloze verlate zijn weg en de ongerechte man zijn gedachten en hij bekere zich tot de Heere, zo zal Hij Zich zijner ontfermen en tot onze God want Hij vergeeft menigvuldiglijk," Jes. 55:6, 7. Weet dat gij in uw losbandige leven niet altijd voorspoed zult hebben. U moet tot Christus komen door geloof en afscheid nemen van de wereld die in het boze ligt. U moet uw zonden afbreken door bekering en anders zult gij omkomen. Als u niet tot berouw komt, zult gij u herinneren dat u eens getrouw gewaarschuwd zijt en dan zult u eeuwig weeklagen omdat u er geen gehoor aan gegeven hebt.

Ten tweede. Tot de Godzaligen wil ik zeggen:

1. Zie toe dat u niet enige afgod in uw hart onderhoudt want God mocht daardoor tegen u verbitterd worden. Hij is onpartijdig in Zijn oordelen en zelfs Zijn eigen volk zal Zijn ongenoegen gewaar worden, "Wie heeft Jacob tot een plundering overgegeven en Israël aan de rovers? Is het niet de Heere, Hij tegen Wie wij gezondigd hebben? Want zij wilden niet wandelen in Zijn wegen en zij hoorden niet naar Zijn wet," Jes. 42:24. Voor hen die in Christus zijn is de afgrond van het eeuwige oordeel gesloten maar toch kunnen zij streng gekastijd worden. U kunt vanwege uw zonden gebroken beenderen oplopen hoewel gij uw zielen niet kunt verliezen.
2. Verlies de moed niet in des Heeren weg, omdat u daarin kennis maakt met vele smartelijke beproevingen terwijl anderen die ver van de Heere af leven rust hebben. De werk-os gaat met het juk op zijn nek terwijl de slacht-os vetgemest wordt. Maar de eerste wordt gespaard terwijl de laatste geslacht wordt.

Ten derde. Tot allen heb ik te zeggen:

1. Weet dat de Heere een heilig en ijverig God is voor Zijn eer. De weg der zonde is gevaarlijk en er zal aan het einde van die weg geen vrede zijn.
2. Laten wij ons voorbereiden om onze God in de weg van Zijn oordelen te ontmoeten. Gods gericht tegen het land zijn traag in de uitvoering maar zij zullen zeker komen en smartelijk zijn. Hoe menigmaal heeft Hij de aarde reeds onder ons doen beven en hoe menigmaal heeft Hij Zijn toorn reeds getoond van de hemelen boven ons.

Einde